Элим деб, юртим деб ёниб яшаш керак!

Туркистон

ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

1996 йил 29 июнь. Шанба. № 43 (14341)

Б. КЛИНТОН: ЎЗБЕКИСТОН ЎРТА ОСИЁ РЕГИОНИДА ЕТАКЧИ ЎРИНДА ТУРАДИ

(ЮСИА) — АҚШ АХБОРОТ АГЕНТЛИГИ: Илгари хабар қилинганидек, Оқ уйда АҚШ Президенти Билл Клинтон ва Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов ўртасида учрашув бўлиб ўтди.

Оқ уй матбуот хизмати ушбу мулоқот юзасидан баёнот тарқатди. Қуйида унинг тўлиқ матни билан танишасиз.

Оқ уйнинг юқори мартабали меҳмонларга мўлжалланган хонасида Президент Клинтон ва Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов ўртасида учрашув бўлиб ўтди. Учрашувда Ўзбекистон ва АҚШ ўртасидаги ўзаро муносабатларни чуқурлаштириш йўллари муҳокама қилинди. Президентлар икки томонни қизиқтирган етакчи иқтисодий, сиёсий ва хавфсизлик масалаларини, шунингдек, сиёсий ва иқтисодий ислоҳотларнинг бориши ҳамда Ўрта Осиёдаги вазиятни муҳокама қилишди. Президент Клинтон АҚШ Ўрта Осиё мамлакатларининг мустақиллиги, барқарорлиги ва ривожланишидан ҳар томонлама манфаатдор эканлигини тасдиқлади. Жумладан, у Ўзбекистоннинг Ғарб билан қалин муносабатлар ўрнатиш ва халқаро ҳамжамиятга қўшилиш, қўшнилар билан конструктив муносабатлар ўрнатишида АҚШ амалга ошираётган ишларга эътиборини қаратди. Шунингдек, Президент Клинтон Ўзбекистон Ўрта Осиё регионида етакчи ўринда туриши туфайли АҚШ бу мамлакат билан кенг қамровли масалалар бўйича қалин алоқалар ўрнатиш ниятида эканини таъкидлади.

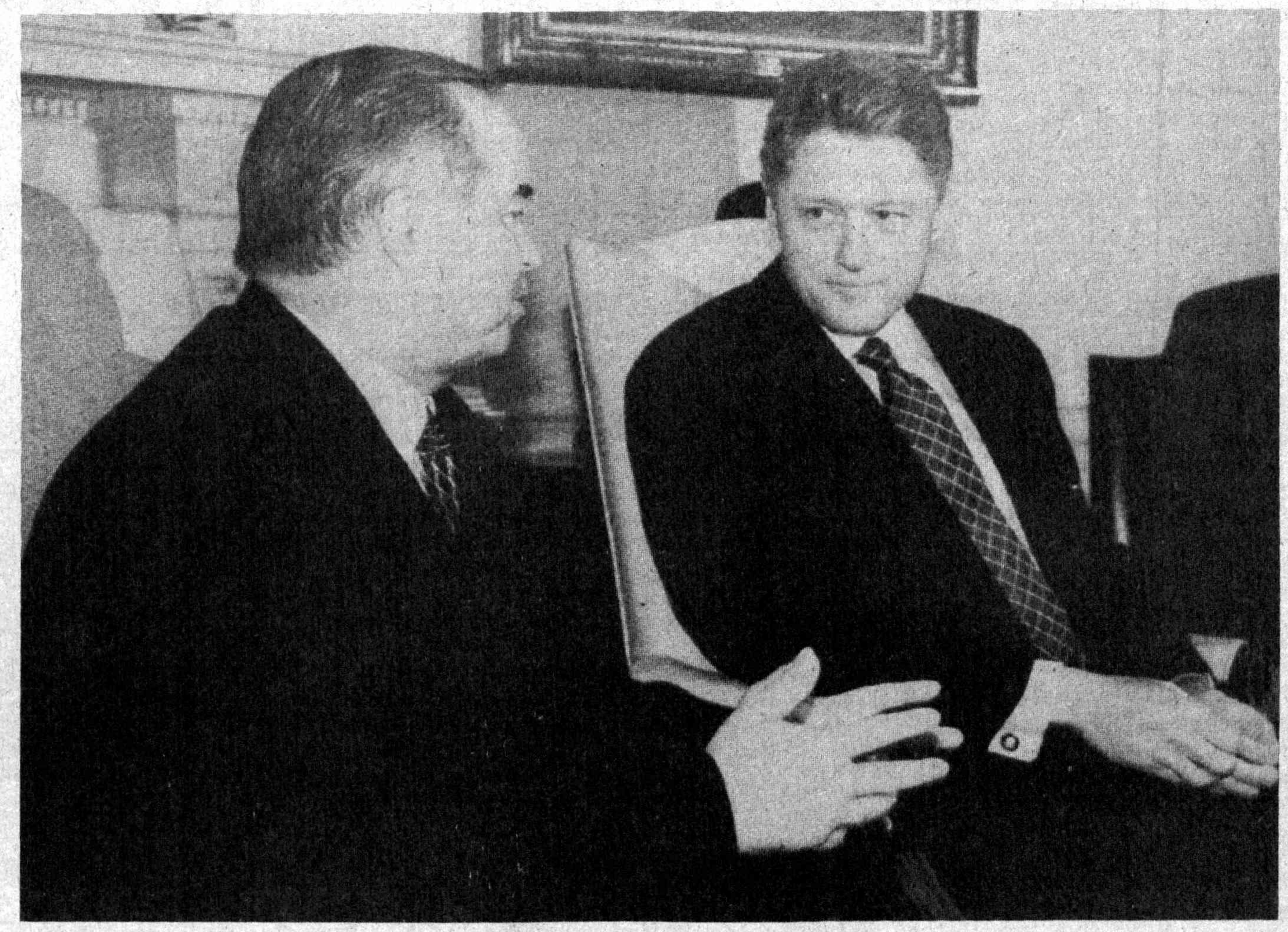

Вашингтон. 25 июнь Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов ва АҚШ Президенти Билл Клинтоннинг Оқ уйда яккама-якка суҳбати пайти.

Рейтер агентлиги олган сурат. «Жаҳон» ахборот агентлиги орқали олинди.

ЎЗБЕКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИНИ ХЬЮСТОНЛИКЛАР ГУЛЛАР БИЛАН КУТИБ ОЛИШДИ

ХЬЮСТОН. Техас штати. 27 июнь. (ЎзА махсус мухбири Амирқул Карим хабар қилади).

Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов 26 июн куни Вашингтондан Хьюстонга келди. Аэропортда Президент Ислом Каримов ва у раҳбарлик қилаётган делегацияни Хьюстон шаҳри раҳбарияти ва шаҳар жамоатчилиги анвойи гуллар, алоҳида самимиятга йўғрилган меҳмоннавозлик билан қарши олди. Ўзбекистон ва АҚШ давлат мадҳиялари янгради.

Ислом Каримов шаҳар жамоатчилиги вакиллари олдида бу заминга Ўзбекистон билан АҚШ, жумладан, мамлакатимиз вилоятлари билан Техас штати ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни ривожлантириш ниятида ташриф буюрганини қайд этди. Ўзбекистон Президенти Америкада йириклиги ва аҳолисининг сони бўйича 4-ўринда турадиган Хьюстон шаҳри мэри Р. Ланиер билан мулоқотда бўлди. Ҳар икки томон ҳам тобора ривжоланиб бораётган иқтисодий ва бошқа соҳалардаги алоқалар мустаҳкамланиши ва кенгайишини ёқлаб фикр билдирди.

Шу куни шаҳарнинг «Хьюстониан» меҳмонхонаси мажлислар залида «Ўзбекистоннинг нефт ва газ соҳасидаги имкониятлари» мавзуида конференция бўлиб ўтди.

Америка савдо ва тараққиёт агентлиги раҳбари Ж. Гранд Мейсон бошқарган ушбу конференцияда Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов Техас штати ишбилармонлари олдида сўзга чиқди. Юртбошимиз ўз нутқида истиқлолга эришиб, ривожланган ҳуқуқий демократик давлат қуриш, жаҳон интеграция жараёнларига тезроқ қўшилиш сари дадил илгарилаётган Ўзбекистоннинг энергетика, жумладан, нефт ва газ саноати, табиий имкониятлари, мамлакатимизда ишбилармонлар учун яратилган шарт-шароит, афзаллик, ва кафолатлар ҳақида сўз юритди. Анжуман чоғида «Ўзбекнефтегаз» миллий корпорацияси билан Америка компаниялари ўртасида қўшма корхоналар тузиш, ҳамкорлик ҳақидаги ҳужжатлар имзоланди.

Президент Ислом Каримов меҳмонхонанинг кўргазмалар залида ташкил этилган «Ўзбекистоннинг нефт-газ салоҳияти» мавзуидаги кўргазмани кўздан кечирди. «Юнокал» ва «Дельта» компаниялари раҳбарлари билан учрашди. Тушдан сўнг Ислом Каримов ўзи учун ажратилган «Фор Сизонс» меҳмонхонаси қароргоҳида «Эй-Би-Би» фирмаси президенти ва ижрочи директори П. Барнавик раҳбарлигидаги делегацияни қабул қилди. Бу фирма Ўзбекистонда электр станцияларини замонавий ускуналар билан жиҳозлаш борасида муваффақиятли ҳамкорлик қилибкелмоқда. Суҳбатда ўзаро манфаатли ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш хусусида сўз юритилди.

Ислом Каримов мамлакатимизда фаолият кўрсатаётган яна бир Америка корпорацияси — «Энрон» раиси К. Лей билан суҳбатлашди. Бу компания Хьюстондаги «Ривер Оакс Кантри Клап»да Ўзбекистон Президенти шарафига қабул маросими уюштирди.

Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг АҚШга ташрифи давом этмоқда.

ҚЎШИҚ ЮРАКДА ТУҒИЛАДИ

Шу ҳақда ҳечам ўйлаб кўрганмисиз? Тўғриси мен ҳам ҳеч нарса билмайман. Одамзодга шу нарса мерос. Ҳаммасини кеч англайди. Биз ҳаммасини кеч англадик. Ватаннинг, тупроқнинг, эркнинг муқаддаслигини. Адашдик, алдандик... ва ниҳоят ўзлигимизни англадик.

Қўшиқ қандай туғилади? Бизнинг мақоламиз бош мавзуси шу. Қўшиқ — юракнинг фарзанди. Куйловчининг — дарди, тингловчининг — қалбдаги армонлари. Қўшиқ зурриёд — дард-алам. Қўшиқ юракда туғилади, ўсади, улғаяди — кун келиб Армонга айланади.

Ватан ҳақида шунчаки куйлаб бўлмайди. Ватанни ҳис қилиб куйламоқ даркор.

Ярим йилдан зиёд вақт давомида ўтказилаётган «Ўзбекистон — Ватаним маним» қўшиқлар танлови кўп нарсани белгилаб берди. Дилларда Ватан куйи, қалбларда Ватан сўзи, юракда Ватан қўшиқлари ҳали жуда кўп экан. Ватан ҳақида фахр билан куйлайдиганлар, куйлайман деганлар бор экан. Худога шукр. Республиканинг 12 вилоятида, Қорақалпоғистон Республикасида, Тошкент шаҳрида танловнинг иккинчи босқичи якунланди. Азалдан қўшиғу, куй маскани ҳисобланган Фарғонадан Илҳомжон Иброҳимов, Сирдарёнинг сирли сеҳрига маҳлиё бўлиб куйлаган олти ёшли Дилшодбек Каттабеков, асрларга шашмақом юрти бўлиб танилган Бухорои шарифдан санъат билим юрти хор жамоаси ва қанча-қанчалар ғолиб деб топилишди.

Ғолиблар кўп, ғалабалар кўп. Ватан ҳақида куйлаганларни яхши-ёмонга ажратиб бўлмайди. Ҳар кимнинг Ватан ҳақида ўз қўшиғи бўлишига нима етсин.

Қўшиқ қандай туғилади?

...Асосийси куйни, шеърни, миллатни, эркни, она юртни юракдан ҳис этмоқ. Қўшиқ — ҳаммасини ҳис этиб, сел бўлган юракдан туғилган гўдак.

Лайло КАРИМОВА,
«Туркистон» мухбири.

Қарор ва ижро

ҚИШЛОҚЛАР ЧИРОЙ ОЧАДИ

Вазирлар Маҳкамасининг «2000 йилгача бўлган даврда Ўзбекистон Республикаси қишлоқ ижтимоий инфраструктурасини ривожлантириш дастури тўғрисида»ги қарори республика аҳолисининг кўпчилигини ташкил қиладиган қишлоқ аҳлига муносиб турмуш ва иш шароити яратиш ҳақидаги ғамхўрлик ифодасидир.

...Мингбулоқ туманидаги «Хоразм» жамоа хўжалигида олти йил муқаддам мактаб биноси қурилиши бошланган, лекин бироздан кейин қурилиш тўхтаб қолган эди. Чунки хўжалик ходимлари учун зарур бўлган бу иншоотни қуриб битказиш учун пул топилмади. Бунинг устига, марказий қўрғон ҳали тўла қуриб бўлинмаган. Чортоқ туманидаги 35-мактаб теграсидаги қурилиш майдони тўрт йилдан буён ҳувиллаб ётибди. Бу ерда мактаб учун қурилаётган яна бир бино ярмигача кўтарилганича қурилиш тўхтатиб қўйилган. Болалар эса синфхоналарга сиғишмайди, бу аҳволда таълим сифати тўғрисида гапирмаса ҳам бўлади....

Наманган вилояти қишлоқларидаги бундай чала қурилишлар рўйхатини яна давом эттириш мумкин.

— Вазирлар Маҳкамасининг қароридан сўнг чала иморатлар рўйхати қисқаради, деб умид қиламиз, — дейди Наманган вилояти ҳокимининг ўринбосари Икромхон Нажмиддинов вазиятни шарҳлаб. — Қишлоқлардаги мавжуд муаммоларни ҳал қилиш учун махсус дастур ишлаб чиқилди. Унда соғлиқни сақлаш, халқ таълими, маиший хизмат муассасаларининг энг муҳим иншоотларини фойдаланишга топширишда аниқ ёрдам бериш кўзда тутилган. Бу рўйхатга саккизта мактаб, еттита қишлоқ муолажа пункти, элликдан ортиқ аҳолига маиший хизмат кўрсатиш пунктлари бор. Дастурда амбулатория ва фельдшерлик-акушерлик пунктларини таъмирлаш ҳам кўзда тутилган. Бундан ташқари, 370 минг квадрат метр уй-жой, кўплаб магазин ва бошқа иншоотларни қуриб битказиш, юзлаб километр газ ва сув қувурларини ўтказиш мўлжалланмоқда.

Н. ХЎЖАЕВА,
ЎзА мухбири.

АМАЛИЁТ САРИ ҚАДАМ

Ўзбекистон ёшларининг «Камолот» жамғармасида Тошкент, Сирдарё, Жиззах вилоятлари, Тошкент шаҳар бўлимлари вакиллари, ёшлар масалалари билан шуғулланувчи олимлар, фан ва маданият арбоблари, ҳуқуқшунослар иштирокида ҳудудий семинар бўлиб ўтди.

Семинарда Ўзбекистон ёшлари «Камолот» жамғармасининг асосий вазифаларидан бири ёшларни ҳар томонлама ижтимоий ҳимоя қилиш, бозор муносабатларига ўтиш жараёнида уларни иш билан таъминлаш, ёшларда маънавият, маърифат ва маданиятни юксалтириш, мустақиллигимизга бор кучларини сафарбар этишга қаратиш лозимлиги таъкидланди.

Семинарни кириш сўзи билан очган ва уни олиб борган «Камолот» жамғармаси бошқаруви раиси Ҳотам Абдураимов бугунги кунда жамғарманинг жойлардаги бўлимлари зиммасидаги вазифалар катта эканлигини айтиб ўтди. Айниқса, қишлоқ жойларига чет эл инвестициясини жалб қилиб, кичик корхоналар, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаб берадиган ихчам цехлар очиб ёшларни иш билан банд қилиш, уларнинг кўнгилли дам олишлари учун алоҳида эътибор кераклиги уқтирилди.

— Ёшлар юртимиз таянчи. Уларнинг маънавий жиҳатдан етук инсонлар қилиб тарбиялаш бугуннинг энг асосий вазифасидир, — деди семинарда сўзга чиққан «Камолот» жамғармаси бошқаруви раисининг биринчи ўринбосари М. Қирғизбоев. Бунинг учун ёшларни эски тузум мафкурасидан халос қилишимиз лозим.

Жамғарманинг ижрочи директори Х. Йўлдошевнинг Грантлар нима? У ким томонидан ва қандай шароитда берилади? — мавзусидаги маърузаси йиғилганларда катта қизиқиш уйғотди.

Семинарда тажриба алмашиш ва савол-жавоблар ҳамда мунозаралар учун алоҳида вақт ажратилди.

Энг асосийси Ўзбекистон ёшлари «Камолот» жамғармасининг жойлардаги бўлимларини шаклланиш жараёнидаги асосий вазифалар белгилаб олинди. Қилиниши керак бўлган ишлар юзасидан йўл-йўриқлар берилди.

Семинарда ютуқлар, муаммолар ва камчиликлар рўй-рост айтилди.

Мунозаралар, фикр алмашишлардан ҳар бир қатнашчи ниманидир олди. Энди амалиётда синаб кўриш керак. Семинар сўнгида биз бир қанча иштирокчилар билан ушбу йиғиндан олган таассуротларини сўрадик.

Шу куннинг нафаси

Мурод САЛИМБОЕВ, «Камолот» жамғармасининг Бўка тумани бўлими раиси:

— Қишлоқларда муаммолар кўп. Айниқса ёшларни иш билан таъминлаш масаласи долзаблигича қолмоқда. Энг ачинарлиси айрим бекорчи ёшлар турли жиноятларни содир этмоқда. Бизнинг вазифамиз уларни нопок йўллардан қайтариш, фойдали ишга жалб қилишдир. Бугун биз семинарда кўп нарса олдик. Эндиги ишимиз уларни ҳаётга татбиқ этиш.

Равшан КУРГАНОВ, «Камолот» жамғармасининг Мирзачўл тумани бўлими раиси:

— Маънавий етук бўлмаган шахс биринчи навбатда ўз қадрини билмайди. Қадрини билмаган инсонда эса ўз ватанига меҳр бўлмайди. Юрагида юрт туйғуси бўлмаган одамдан ватанпарвар чиқмайди. Бизнинг ниятимиз юртга камарбаста ёшларни тайёрлаш, уларга ҳар томонлама кўмак беришдир. Бугунги семинарда маънавият, маърифат ҳамда маданиятни юксалтиришга доир дастурий мақсадларни амалга ошириш юзасидан анчагина тавсиялар олдик.

Пиримқул ЗАРМАСОВ, «Камолот» жамғармаси Сирдарё вилояти бўлими ижрочи директори:

— Давр ҳар бир раҳбардан ишбилармонликни, тадбиркорликни талаб этмоқда. Бу бугуннинг талаби, бир сўз билан айтганда бозор иқтисодиётининг талабидир. Семинардан муҳим нарсаларни олдик деб ўйлайман.

Асосий мақсадимиз четдан келаётган ишбилармонлар билан ҳамкорликда қўшма корхоналар тузиш. Ишсиз ёшларни иш билан таъминлаш, уларни Ватанимизга меҳр-муҳаббат руҳида тарбиялашда ўз ҳиссамизни қўшиш. Тўғриси, қиладиган ишларимиз кўп. Энди қуруқ гапдан амалиётга ўтадиган вақт келди.

(Ўз мухбиримиз).

«КАМОЛОТ — ИНТЕЛЛЕКТ»

Ўзбекистон ёшларининг «Камолот» жамғармаси ва Круиз-2,5+» жамоаси «Камолот — Интеллект» лойиҳаси доирасида ўз ҳатти-ҳаракатларини бирлаштирдилар. Лойиҳанинг навбатдаги интеллектуал — кўнгилочар шоуси Тошкентдаги «Ариадна» кафесида бўлиб ўтди.

Бу «CING» интеллектуал ўйинлар клубида Тошкент, Чирчиқ, Тошкент вилояти бирлашган ёшлар командаларининг 1995 — 96 йилларга мўлжалланган якунловчи ўйини эди. «Нима? Қаерда? Қачон?», «Брейн-ринг», «Зукко йигит-қизлар», «Ғаройиб еттилик» ва бошқа телевизион ўйинларни ўзида мужассамлаштирган бу командалар «КИНГ» номи билан аталувчи ушбу беллашувда иштирок этдилар.

Якунловчи босқичда «SIMPLICISSIMUS», «BOGI», «NEXT», «HYPER ACTIVE» каби антиқа инглизча номлар билан иштирок этган жамоалар ўзларининг билим ва фикрлаш қобилиятларини намойиш этишди. Мусиқа, шеърият, санъатшунослик оламида саволларга жавоб қайтаришлар, ўзларининг бадиий маҳоратларини намойиш этишлари томошабинларга мамнун бўлди. «Круиз-2,5+» жамоаси раҳбари, геология фанлари номзоди Валерий Разумовский, «Камолот» жамғармаси бўлим мудири Нуршод Ғиёсов беллашув иштирокчиларини қутлар эканлар, шунга ўхшаш ўйин-мусобақаларни доимий равишда ўтказиб бориш ёш авлоднинг билим ва фикрлаш доирасининг ривожланишига катта ёрдам беришини, бу эса ўз навбатида республикамиз келажагининг юксалиши учун муҳим қадам бўлишини таъкидладилар.

ОҲАНРАБОСИ ЗЎР КАСБ БАЙРАМИ

Буюк истиқлол барча соҳада бўлгани каби мамлакатимиз матбуотчилари ҳаётини ҳам ўзининг ёрқин шуълалари билан ёритиб келмоқда. Президент Ислом Каримов Фармонига асосан тўрт йилдирки, 27 июнь Ўзбекистон Республикаси матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимлари куни сифатида кенг нишонланмоқда.

Пойтахтимизнинг кўркам масканларидан бири — «Тошкент-ленд» истироҳат боғида матбуот ходимлари кунига бағишланган байрам тантаналари ўтказилди. Унинг Республика Давлат матбуот қўмитасининг раиси Р. Шоғуломов очди.

Ўзбекистон Президенти девони Ахборот маркази раҳбари вазифасини бажарувчи Қ. Рашидов йиғилганларни байрам билан табриклаб, соҳа вакилларининг республикамиз ижтимоий-сиёсий, маънавий-маърифий ҳаётидаги салмоқли ўрни, хусусан иқтисодий ислоҳотларни, истиқлол ва миллий мафкура ғояларини тарғиб этишда самарали меҳнат қилаётгани хусусида гапирди.

Умрини журналистикага бағишлаганлар ҳатто вақт етиб, нафақага чиққанларида ҳам бу соҳадан кўнгил узиб кетолмайдилар. Ёши 80-90 ни қоралаган, аммо кундалик матбуот саҳифаларида ўзларининг фойдали маслаҳат, йўл-йўриқлари билан тез-тез қатнашиб турадиган қаламкашлар оз эмас бизда. Уларнинг фаоллиги бугунги матбуотнинг ютуғи, бахти. Фахрий журналистлардан Қ. Носирова касбдошларини қутлар экан, оҳанрабоси зўр шарафли касб эгаларига кўрсатилаётган эътибор ва ғамхўрлик учун мамлакатимиз раҳбариятига миннатдорлик билдирди.

Республика журналистлар уюшмаси 1995-96 йилларда газета ва журналларда эълон қилинган ва радио-телевидениеда эшиттирилган «Йилнинг энг яхши журналистик иши учун» танлови эълон қилган эди. Мазкур танлов комиссияси раиси М. Қориев ғолибларга дипломларни топширди. Шунингдек, бир гуруҳ журналистлар республика «Наврўз»хайрия жамғармасининг мукофотларига сазовор бўлди.

Боғда матбуот нашрлари, республика нашриётлари янги маҳсулотларнинг ярмаркаси, китоб савдоси ташкил этилди. Таниқли санъаткорлар ва бадиий хаваскорлик жамоалари шодиёнага файз киритди.

«Тошкент-ленд» истироҳат боғининг байрам муносабати билан барча аттракционлари байрам қатнашчиларига бепул хизмат кўрсатди.

Байрам баҳона дийдор ғанимат, деган пурмаъно нақл бор халқимизда. Шу куни матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимларининг бир неча авлод вакиллари учрашиб, бир-бирларининг меҳрларига қондилар. Биз Ўзбекистон миллий ахборот агентлиги котибияти мудири, таниқли журналист ва шоир Ўктам Мирзаёрнинг бугунги матбуотимиз хусусидаги фикрларибилан қизиқдик.

—Шуни фахр билан эътироф этиш керакки, Ўзбекистон матбуоти республикамиз мустақиллигидан кейин дадил ўзгаришларга юз тутди. Айниқса, халқаро ахборот «бозори» журналистларимизни янада эпчилроқ, дадилроқ бўлишга ундамоқда, —деди у. — Шу пайтгача биз дунёдаги воқеаларни иккинчи ёки учинчи манба орқали олган бўлсак, эндиликда бу хабарларни бевосита ёки билвосита воқеа рўй берган жойдан ўзимиз олмоқдамиз. Бунга ҳамкасбларимизнинг касбга бўлган садоқати, тил ўрганишга иштиёқи ҳамда ҳукуматимизнинг шу соҳага юксак эътибори туфайли эришилаяпти. Бизнинг ЎзА ходимлари ҳам Амриқо, Ҳиндистон, Хитой, Польша, Испания каби кўплаб мамлакатлардан мустақил равишда ахборотлар олиб, Президентимиз Ислом Каримовнинг ташқи сиёсатда олиб бораётган фаолиятини кенг ёритишда ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар. Мен ишонаманки, журналистикамизни эртаси янада ҳавас қилгулик бўлади. Бунга етарли асос бор.

Республика журналистлар уюшмаси раиси Л. Қабиров Ўзбекистон Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги ҳамда Тошкент шаҳар ҳокимлигига байрамни ўтказишга шароит яратиб берганликлари учун миннатдорчилик изҳор этди.

Байрам тантаналарида Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Х. Жўраев қатнашди.

Ўз мухбиримиз.

> **Кўкдумалоқ, Мингбулоқ каби нефть фавворaларини тезроқ ўзлаштириб олсак айни муддао бўлар эди. Ўшанда иқтисодий жиҳатдан бутунлай мустақил бўлиш, халқимизни бемалол боқиш имкониятига эга бўламиз. Ишонаманки, иншооллоҳ, бу кунлар ҳадемай келади.**
>
> **Ислом КАРИМОВ.**

«Гуллаётган диёр» танловига

КЎКДУМАЛОҚЛИКЛАР

Кўкдумалоқ, Зеварда, Помуқ ва Муборак кончилари замин бойликларини ўз измларига бўйсундириб, Ватаннинг фаровонлиги учун юксак жасорат кўрсатмоқдалар.

Машина ҳайдовчиси рул чамбарагини чаққон бошқарар экан, юз-кўзларидан тинимсиз қуйилаётган терни артишдан тўхтамас эди. Мотор кучаниб гувиллар, баъзан баллонларга қум тиқилиб, тезлик анча пасайиб қоларди. Ҳайдовчи-ку бунга кўникиб қолган, аммо юпқа, оқ кўйлак кийган, умрининг кўп қисмини соя-салқинларда ўтказаётган шаҳарлик ҳамроҳимнинг ахволини кўриб, раҳмим келиб кетди. У зўрға нафас олар, «Эх, озгина минерал сув бўлганида томоқни ҳўллаб олардим», дея тамшаниб қўярди.

Йўл эса... Ҳали-вери манзилнинг қораси кўринмайди. Яна шу жазирамада салкам юз чақирим йўл босиш ҳазилакам гапми?

Саратон қуёши тинмай олов пуркар, юқори ҳарорат тафтида жизғанак бўлган буталар яккам-дуккам кўзга ташланар эди. Лекин, довулларга бардошли саксовулнинг барглари тинмай силкинар, шамолнинг забтидан учган қум тўқнаш келгандагина иложсиз, тўхтаб қоларди. У ер-бу ерда кўзга ташланаётган чўл қушлари ҳам жазирама иссиқдан лоҳас кезинаётгандай.

Наҳотки одамлар шундай жойда тонгдан қош қорайгунча тиним билмай ишлайдилар?! Бунинг учун инсонда нақадар бекиёс сабр-тоқат, ўз касбига, юртига меҳр-муҳаббат бўлиши зарур.

Кўкдумалоқ нефть-газ конига бораётган уч ҳамроҳимизга қараб туриб, улар афсоналарда тасвирланган қаҳрамонлар эмас, балки оддий, содда, камтар инсонлар эканлигини ўйлаб, кўкдумалоқликларга меҳрингиз янада ортиб кетади.

Машинанинг юриши бироз секинлашди.

Машинанинг ўлчагич кўрсаткичи сув қайнай бошлаганини кўрсатар эди.

— Абдураҳмон ака, эсингиздами бир вақтлар кечаси машинамиз бузилиб, шу чўлда ётиб қолган эдик. Энди эҳтиёт бўлмасак...

Ҳайдовчи моторни ўт олдирди. Меҳмон худди иситмаси кўтарилгандек безовта, нафас олиши қийинлашаётган эди. Муборaклик кончилар ҳар куни шу чўлда ишлайдилар-ку? Нега у бир кунга дош бера олмаётир?

"Яшаш жойларингиз жаннат экану, шу чўл иссиғига бардош бериш, сал оғирроқда,— деди ҳамроҳимиз,— қойил, кечадан буён Муборак шаҳрини кезиб, оғзим очилиб қолди, осмонўпар иморатлар, ҳашаматли чойхоналар, стадионлар, яхши безатилган уйлар... Ҳовлилардаги турли гулларни кўриб, ўзимни худди Фарғона водийсида юргандек тасаввур қилдим...

Меҳмоннинг бу гаплари бизга бир неча йил муқаддам Муборак ўрнидаги ҳайбатли саҳрони эсга солади.

Беихтиёр, бу кўркам шаҳарнинг бугуни ва эртаси ҳақидаги шукуҳли ўйларга бериламиз...

Ўшанда бошқарма ташкил топаётган дастлабки ойларда Қарши чўли унинг келажаги ҳақида атоқли шоир А. Орипов қуйидаги шеърини ёзган эди:

Йиллар, ойлар ўтса, Ватан топса сайқал,
Боғларда очилса, сўлмас лолалар,
Шу жойлар чўл эди, десак бир маҳал,
Ишонармикансиз, болалар.
Мовий кўллар узра сузса чағалай,
Адирларда кезса оққуш галалар.
Шу жойда ҳаёт йўқ эди, десак ҳар қалай,
Ишонармикансиз, болалар.

Муборак шаҳри кўчаларини кезар экансиз, шоирнинг орзулари рўёбга чиққанлигига амин бўласиз.

Кеч тушиб қолган бўлса-да, кўчалар одамларга тўла. Кимдир кичкинтойини етаклаб сайрга чиққан. Яна кимдир концертга, яна биров киноги ошиқади. Кенг кўчалар атрофини кўриб кўнгил қувнайди: турли мевали ва манзарали дарахтлар шаҳар хуснига ярашиб тушган.

Кончилар шаҳрида айниқса тунги ҳаётнинг тароватi бўлакча. Қаердадир хонанданинг юракни сел қилиб юборадиган сеҳрли хониши янграйди. Стадионда эса қувноқ болакайлар кеч тушиб қолганига ҳам парво қилмай тўп суради. Уларнинг шодон қийқириғидан хурсанд ота-оналар гулларга бурканган кўча йўлакларида сайр қилишади...

Муборакда тонг саҳардаёқ қушлар чуғури, хўрозларнинг қичқириғи эшитила бошлайди. Стадионда эса... Югуриб, турли машқлар қилиб мускулларини чиниқтираётган ёш йигит ва қизлар, оддий ишчи-ю, улкан корхоналарнинг раҳбарларини ҳам учратасиз. Газни қайта ишлаш корхонаси директори, тажрибали ташкилотчи раҳбар Нуриддин Зайниев ва унинг ўринбосарлари ҳали қоронғу бўлишига қарамасдан саҳардаёқ стадионга етиб келади...

...Нонуштадан сўнг эса, яна қайноқ ҳаёт қучоғига отланишади. Зеварда газ конига ошиққан бир гуруҳ ишчиларнинг юзларида табассум ўйнайди. Улар эрталабданоқ яхши кайфият билан иш бошлайдилар. Шунинг учун бўлса керак, меҳнати унуми ёмон эмас. Техника ҳам панд бераётгани йўқ. Май ойида қанча газ олинди? Июнда-чи? Балки конлардан бир неча минг кубометр кўпроқ газ қазиб олишар? Ҳойнаҳой уларнинг ниятлари улуғ, шу боисдан гаплари дадил... Улар меҳнатнинг оғирига ҳам, ҳаётнинг ширин дамларига ҳам бардош беришга ўрганишган. Аслини олганда ҳаётнинг ўзи шундай мувозанат яратмаганми? Ахир инсон турмуши фақат қувончли ёки қайғули кунлардан иборат эмас-ку?

Кон қудуқларида қазиш, улардан табиат инъом қилган бебаҳо бойликларни олиш ҳазилакам гап эмас. Бундай ҳам оғир, ҳам лаззатли меҳнат минглаб кончиларнинг жасорати туфайли қисқа вақтда уддаланаётир.

Ер қаъридан газ олишда тер тўкаётган бу одамларни беихтиёр ўз юрагини ёқиб бошқаларга ёруғлик улашган афсонавий Прометейга ўхшаттинг келади. Йигирманчи аср Прометейлари эса... Истиқлол ёғдусидан баҳра олиб, ўз қалби ва шуурини миллионлаб одамларга бекиёс ёруғлик манбаи—газ етказиб беришга сарф этмоқдалар.

Адоқсиз саҳрони ларзага солаётган моторлар товуши шовқин-суронли жанговар меҳнат жараёни бизни хаёллар қаъридан олиб, унинг рўйиғазамири билан тўқнаштиради. Ҳамроҳимиз назаримизда жазирама иссиқни унутиб, бу шижоатли прометейларни ҳам хайрат, ҳам ҳавас билан кузатиб келаяпти.

Биз мана шу афсонавий мўъжизалар соҳиби— қудратли иншоотга яқинлашаётган эдик.

Қ. ФОЗИЛОВ,
Ж. ҲУШБОҚОВ,
Қашқадарё вилояти.

КЎЗЛАРИМГА СУРТГИМ КЕЛАДИ

И. КЕЛЕШ,
Муборак газ конлари бошқармаси бошлиғи, Ўзбекистон Олий Мажлиси депутати

Инсоннинг табиати қизиқ. У дарахт каби қаерда униб ўсса, ўша жойда томир отади, ўша ерга қайноқ меҳр қўяди. Бошқа олис юртларга борганимда ҳам ўзим яшаётган жой ёркин нур каби ўз бағрига жалб этаверади. Навқирон Муборак шаҳрини ана шундай ўзгача меҳр билан яхши кўраман.

Тўғри, бу ерлар айримлар орзу қилган каби жаннатмакон жой эмас. Ҳатто баъзан қуёш шундай қиздирадики, ўзингни қўярга жой топа олмайсан. Шундай кунларда шамолнинг забтидан кўп қаватли уйлар чайқалаётгандек бўлади. Чанг-тўзон кўзни очирганi қўймайди. Иссиқдан лохас бўлиб, йиқилиб кетишдан қўрқиб, япроқ каби титраб турасан.

Аммо... Барибир, инсоннинг ёшлик йиллари кечган гўшадан азизроқ макони борми? Шу боис бўлса керак, Муборакдаги энг йирик ташкилотга раҳбарлик қилаётганимга йигирма йилдан ошиқ вақт ўтган бўлсада, барибир бошқа юртларга кеттим келмайди...

Энди бошқармамизда амалга оширилаётган ишлар хусусида гапирмоқчиман. Жамоамиз 1973 йилда ташкил топган. Йигирма уч йилдирки, кўп минг кишилик меҳнат аҳли мураккаб ва қийин вазифани пухта уддалаб келаяпти. Энг муҳими, асосий вазифа—конлардан газ олиш топшириғи ошиғи билан бажарилаётир.

Доимо янгиликка интилиш зарур! Буни бошқармамиз ишчи-хизматчилари яхши англайдилар. Шу сабабли Тошкентдаги бир қанча илмий-тадқиқот институтларининг олимлари билан биргаликда тадқиқот олиб боріляпти. Бундан ташқари, 1995 йилнинг ўзидагина мутахассисларимиз 57 та рационализаторлик таклифи киритдилар. Шундан 47 таси ишлаб чиқаришга жорий этилганлиги мақтовга сазовордир. Бу йил эса бундан ҳам юқорироқ натижага эришилиши кўзда тутилмоқда. Биз фақат бундай таклифларни обрў учун, номигагина киритиш фикридан узоқмиз. Аввало, улар ишлаб чиқаришни яхшилашга, маҳсулотни кўпайтиришга, меҳнат унумини оширишга нечоғлик кўп наф келтиришини ҳисобга олаяпмиз. Рационализаторлар томонидан киритилган таклифлар самараси жамоага 6,5 миллион сўмлик фойда келтирди.

Бугунги кунда ишлаб чиқаришни техникасиз тасаввур этиш қийин. Айниқса, мавжуд механизм ва техникани ўз вақтида капитал ҳамда жорий ремонтдан чиқаришга жиддий эътибор билан қараяпмиз. Газ конлари ва қудуқлардаги техниканинг доимо созлигини таъминлаш ҳар бир инженер-техник ходимнинг диққат-эътиборида бўлаётир.

Мадад Сувондиқов бошчилигидаги транспорт соҳаси ходимлари олиб бораётган ишлар айниқса мақтовга сазовор. 166 та транспорт воситаси ҳамда махсус механизмлардан унумли фойдаланишга интилаяпмиз. Жумладан, 126 та автомашина ва бошқа механизмлар газ ишлаб чиқариш билан боғлиқ барча юмушларда қўл келаётир. Шу билан бирга 12 та экскаватор, 3 та бульдозер, 4 та юкловчи агрегатдан самарали фойдаланиш чоралари кўрилмоқда.

Яхши ишлаган киши ҳеч қачон кам бўлмайди. Ҳукуматимиз кўп йил самарали меҳнат қилган, конларда жасорат намунасини кўрсатаётган фидойиларни доимо тақдирлашга эътибор бераяпти. Масалан, С. Буронов «Дўстлик» ордени билан мукофотланганi бежиз эмас. Б. Рўзиевнинг эса янада юксакроқ—«Ўзбекистон Қаҳрамони» унвонига сазовор бўлганлиги бошқармамиз ишчи-хизматчилари учун айниқса фахрлидир. Кўкдумалоқ ҳамда Зеварда конларининг операторлари Х. Номозов ҳамда А. Қурбонов «Шуҳрат» медали билан тақдирланганликлари жамоамиз ишчиларига кўрсатилган эътибор ва ғамхўрликнинг яна бир ифодасидир.

Бошқармамизда меҳнат қилаётган кишиларнинг асосий қисми ёшлар эканлигини алоҳида қайд этмоқчиман. Жамоада 150 нафарга яқин ёш мутахассис ишламоқда. Бундан ташқари юзлаб ёш ишчилар кончилик касбини танлаб, мураббийлардан унинг сир-асрорларини ўрганишаётир. Эришилаётган ютуқларда ёшларнинг ҳиссаси катта эканлиги сир эмас. Шу сабабли уларга миннатдорчилик билдиришни бурчимиз, деб ҳисоблаймиз.

Мен Муборакни дунёдаги энг севимли шаҳрим, деб ҳисоблайман. Унинг ҳар бир ҳовуч тупроғини кўзларимга суртгим келади. Негаки, бу жойларнинг ҳар бир қаричи битмас-туганмас бойликлари билан истиқлолга хизмат қилаётир, одамларга бахт, барака улашаётир.

ОМАД ДЕГАНЛАРИ ЁМҒИР ЭМАС...

А. РАСТВЕРЦЕВА,
Бошқарма режа-иқтисод бўлимининг бошлиғи

Шаҳримизда бўлган киши турли миллат вакиллари худди оға-инилар каби бир-бирлари билан самимий гурунглашаётганликларига кўзи тушади. Бу ҳолдан ҳайратланишнинг сира кераги йўқ. Негаки шаҳардаги дастлабки иморатга илк марта ғишт қўйилган палладан бошлаб, то шу кунгача уларнинг тўйи ҳам, азаси ҳам бир-бирларининг иштирокисиз ўтказилмайди. Шу сабабли ҳам бошқармамизда ишлаётган кишилар ўртасида «сен ўзбек, сен тожик ёки рус» деган гаплар умуман йўқ. Улар: «Ҳаммамиз Муборакнинг фарзандимиз», дейишади.

Баъзилар сўрашади: «Ишларингиз осон эмас экан. Лекин, ютуқлар осмондан тушмаса керак-ов?»

Мен бундай саволларга оддийгина қилиб шундай дейман: «Жамоамизда меҳнат қилаётган уч минг тўрт юз эллик одамнинг барчаси бир бобонинг невaралари гўё. Улар бир майиз топса, бўлиб ейишади, бири бошқаси уйига меҳмондорчиликка бормаса, хафа бўлади. Менимча, ишдаги натижаларимизнинг сири бошқарма жамоасининг аҳиллигида!»

Узингиз ўйлаб кўринг: шу йилнинг беш ойида ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш режасини 107,6 фоизга уддалаш ҳазилакам гапми? Бу рақам замиридаги меҳнатни янада яққолроқ тасаввур қилишингиз учун қуйидаги мисолни эслатиб ўтишни истар эдим: ўтган беш ой мобайнида 3 миллиард 407 миллион 163 минг сўмлик ялпи маҳсулот ишлаб чиқарилди!

Ишчиларимиз ҳар бир дақиқанинг қадрига етган ҳолда меҳнат қиляптилар. Ишлаб чиқариш интизомига қатъий амал қилинаётир. Бунинг натижаси эса қувончли. Шу ўринда яна айрим рақамларни тилга олиб ўтиш ўринлидир. Шу йилнинг беш ойи мобайнида меҳнат унумдорлигини ошириш режаси 109,1 фоизни ташкил этди. Бу ютуққа деярли барча конларда тер тўкаётган фидойи кишилар улуш қўшишди.

Мақтаниш деб ўйламанг, оддий меҳнат кишисининг ютуқларини эътироф этмоқчиман, холос. Ўтган ойлар мобайнида халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш режаси 127 фоизга уддаланганлигини таъкидлашнинг ўзиёқ коржома кийган ишчининг меҳнати қанчалик самарали бўлаётганлигини кўрсатиб турибди.

Бошқармамиз ишчи-хизматчилари фақат ялпи маҳсулот ишлаб чиқаришни янада кўпайтириш билангина кифояланиб қолаётгани йўқ. Улар аввало пуллик хизмат кўрсатишга ҳам эътибор бердилар. Аввалги йилларда бу борада бироз сусткашлик, бепарволик ҳоллари буларди. Эндиликда бу масалага эътибор кучайгани туфайли пуллик хизмат кўрсатиш 215,5 фоизга адо этилди.

Фақат рақамларни қалаштириб ташласакда, унинг мағзини чақмасак, газетхонни бироз зериктириб қўямиз, деб ўйлайман. Шу боисдан юқоридаги муваффақиятлар қаердан пайдо бўлганлиги хусусида озроқ мулоҳаза юритмоқчи эдим.

Аввало, бизда фан ва техника ютуқларини ишлаб чиқаришда жорий этишга жиддий эътибор билан қаралади. Ҳатто бошқарма бўлимларига—ҳисобчилар хонасига, режа-иқтисод бўлимига, лабораторияларга бош суққан киши фаннинг сўнгги янгиликлари асосида яратилган техника ва жиҳозларга кўзи тушади. Мен бошқараётган бўлимда ўрнатилган компьютерлар сизни саноқли дақиқалар ичида йирик бошқарманинг бир неча йиллик фаолиятига доир далил ва рақамлар билан таништира олади.

Кўп йиллик иш тажрибам давомида шуни англадимки, юқоридаги каби муваффақиятларга ўз-ўзидан эришилавермайди. Бошқармамизнинг жонкуяр кишилари тўғрисида икки оғиз сўз юритмоқчиман. Бош ҳисобчимиз М. Воҳидова, унинг муовини Т. Саломов, ижтимоий тараққиёт бўлими бошлиғи Т. Мирзаев ва бошқалар юқоридаги рақамларнинг ҳосил бўлиши учун озмунча елиб югурмаяптилар.

БОЛАЛАР ҲАМ ЭЪЗОЗДА

Унинг нозик қўллари ҳали тажрибали каратэчилар билан бас келолмаса-да, чаққон ҳаракат қилар, буни кўрган онаси хурсандлигини яшира олмас эди.

—Ҳали кўрасизлар, қизим дунёда энг зўр, энг ботир каратэ устаси бўлиб етишади.

Нилуфар болалар оромгоҳидаги йўлакда борар экан, онасининг шу сўзларини эслади ва мийиғида кулиб қўйди.

У атрофга қарар экан қувончидан қўшиқ айтгиси келар, бу ердаги турли тадбирларда қатнашавериб, онасини бироз соғинганини эсдан чиқариб юбораёзган эди.

...Китоб туманидаги осмон билан бўйлашган тоғлар ўртасидаги оромгоҳда қарийб ўн кундан буён хордиқ чиқараётган Нилуфар Исматованинг ҳар бир дақиқаси сермазмун ўтаётир. У ҳозиргина югуриш мусобақасида қатнашган эди. Энди эса... Қизиқарли бадиий китоб ўқиш учун чоғланиб турибди.

Нилуфар атрофга суқланиб қарайди. Адл дарахтлар шунчалик кўпки, ерга тангадек офтоб тушмайди. Тоғ ҳавосидан сипқориб-сипқориб ҳузур қилгинг келаверади. Кечагина уни тоғ ўнгирларига саёҳатга олиб боришди. Арчалар, қисқаси турли дарахтлар, ўсимликлар дунёси билан танишди. Ҳар хил тоғ ҳайвонларини кўриш орзуси ушалди.

Меҳрибон мураббийлари—Давид ва Альберт акаларнинг ширин сўзлари уни доимо хушнуд этади. Оромгоҳ раҳбари Усмон Варшиашвилининг хушмуомалалиги, болаларни яхши кўришини айтмайсизми? Бу ерда дам олаётган 250 нафар боланинг барчаси ундан миннатдор. Нега, дейсизми? Ошпазлар уларга ҳар куни турли хил ширин таомлар тайёрлаб беришади. Бу ҳам майлия ўйинқароқ болалар хоҳлаган пайтида футбол, баскетбол, теннис ўйнашади. Яна бир қарасангиз ўғил ва қиз болалар волейбол билан шуғулланаётганига кўзингиз тушади.

—Муборак газ конлари бошқармасига қарашли бу оромгоҳда дам олаётганларга зарур шарт-шароитлар яратилган. Шу боис, уларнинг ота-оналаридан миннатдорчилик сўзларини кўп эшитаяпмиз,—дейди Бошқарма касаба уюшмаси раиси Давлат Бозоров. Бу йилги мавсумда оромгоҳда 700 нафардан зиёд бола дам олиши мўлжалланаяпти. Ҳар бир хордиқ чиқарувчи учун бир кунда 150 сўм сарфланмоқда. Болалар республиканинг турли шаҳарларига саёҳатга боришаётир.

...Қоронғу тушиб қолган бўлсада, «Ёш алангачи» оромгоҳида болаларнинг қувноқ кулгиси эшитилиб туради.

ТАҚДИР ИНЪОМИ

Бўрон РЎЗИЕВ, кончи, Ўзбекистон Қаҳрамони.

Баъзилар мустақилликнинг қадр-қимматига етмайдилар, унинг Марказий Осиё халқлари учун қандай тарихий роль ўйнаганлигини дуруст англамайдилар. Истиқлолнинг меваларини, шарофатини ҳар қадамда ҳис этиб, кўриб турибмиз. Бир мисол келтира қолай: социализм даврида қоғоздан гуллар ясашгани каби сохта қаҳрамонлар тайёрланганлигини ўз кўзим билан кўрганман. Гапнинг очиғи, Меҳнат Қаҳрамони унвонига сазовор бўлган айрим кишилар ёлчитиб иш қилганлигига ишонгим келмайди. Узингиз ўйлаб кўринг, мавсумда биргина механизатор 700-800 тонналаб пахта теришини эшитганида кўплар ёқа ушлаб қолган эмасмиди? Барибир, сохтагарчиликлар йиллар ўтган сайин ошкор бўлаверар экан. Мустақиллик шарофати билан бундай «қаҳрамонлар» даврига чек қўйилди. Ҳар ким меҳнатига яраша қадр топадиган замон келди.

Худога шукр, бир нечта шогирдлар тайёрладим. Улар айни пайтда бу касб сирларини пухта эгаллаб, ишда фидойилик кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Қурбон Аллақулов, Қулдош Қулбоев, Ҳайитмурод Имомов, Аллаберди Ҳасанов сингари жонкуяр кишилар тўғрисида шундай илиқ фикрларни билдирса арзийди.

Бошқармамизда шижоаткор одамлар оз эмас. Култаг-Помуқ, Зеварда, Денгизкўл—Ўртабулоқ газ конларида меҳнат қилаётган фидокорлар тўғрисида ҳар қанча ёзсангиз камлик қилади.

Кўкдумалоқ нефть-газ кони раҳбари Қаҳрамон Қурбонов хусусида икки оғиз тўхталмоқчи эдим. У камтар, шу билан бирга тиниб-тинчимайдиган мутахассис. Қаҳрамоннинг ҳамкасбларидан Алишер Мустафоев, Шермат Шамсиев, Бобомурод Чуллиев, Сулаймон Буроновлар доимо ишга масъулият билан ёндошадилар.

Мен тақдирнинг бекиёс инъоми—шу чўлда қирқ йилдан буён ишлаётганлигимдан ва Ўзбекистон Қаҳрамони унвонига сазовор бўлганлигимдан, икки фарзандим ҳам менинг касбимни танлаганидан хурсандман.

ПЕШОНАСИ ЯРҚИРАГАН КИШИЛАР

Ризо НАЗАРОВ,
ишчи, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган саноат ходими.

Ҳар тонг кон қудуқларига етиб келганимда юрагим ҳаприқиб кетади. Қувончимни ичимга сиғдира олмайман. Тақдир мени шундай шарафли ишга йўллаганидан, шундай мард ва жасоратли одамларга ҳамнафас қилганлигидан севинчимни яшира олмайман.

Тўғри, бизда ютуқлар билан бир қаторда нуқсонлар ҳам йўқ эмас. Муаммолар ҳам қалашиб ётибди. Бироқ энг муҳими ишимдан, ҳаётимдан, оиламдан мамнунман. Ахир, инсон учун, мустақил Ватан фуқароси учун яна нима керак?

Чўлда ишлаш осон эмас. Аммо, бизнинг жамоамизда қийинчиликларга бардошли кишилар кўп. Улар ҳақида гап кетганда аввало жонкуяр ҳайдовчиларни тилга олгим келади. Анвар Галиев, Рўзи Хўжақулов, Бобоқул Авезов, диспетчер Равшан Юсупов, механик Бобоқул Қодиров ва бошқаларни ишчилар ўртасида жуда ҳурмат қилишади. Нима учун? Чунки улар меҳнат интизомига қатъий риоя қиладилар. Вақтнинг ҳар бир дақиқасидан унум билан фойдаланишади.

Меҳнат Қаҳрамони Жума Қурбонов кўпчиликнинг устози. У Жарқоқ конида биринчилардан бўлиб ишлаган, ўнлаб шогирдлар етиштирган. Ўғли Шаҳобиддин айни пайтда Аланга участкасида бошлиқ. Яна бир ўғлиям газ саноатида ишлайди. Бизда Қурбонов каби газчилар сулоласи кам эмас. Дастлабки газ мутахассисларидан бири Аҳад Сайфуллаев шундай фидойилардан. Бундан ташқари Ғайбулла Қобилов, Равшан Имомовлар фақат меҳнати, ишчанлиги туфайли элнинг, газчилар жамоасининг обрў-эътиборини қозонган кишилардир. Энг муҳими, жамоамизда ишлаётганларнинг асосий қисми ёшлар эканлигини ҳам таъкидламоқчиман.

Газ конлари бошқармаси бошлиғи муовини Абдураҳмон Абдиевнинг ташкилотчилик қобилияти тўғрисида ҳар қанча гапирсам оз. У катта ҳаёт йўлини босиб ўтган, Баҳористон тумани ёшлари етакчиларидан бўлган Муборак шаҳар ижроия қўмитаси раиси ва бошқа раҳбарлик лавозимларида меҳнат қилган даврида ҳам саноат ва қишлоқ хўжалигини ривожлантириш ишига муносиб ҳисса қўшган. 1988 йилдан бери эса бошқармамиз бошлиғининг муовини сифатида жамоа аъзоларининг унумли меҳнат қилиши ва турмуш кечириши йўлида ҳормай-толмай меҳнат қилмоқда.

Муборак газ конларида ишлаётган ишчиларни пешонаси ярқираган, бахтли одамлар, дегим келади. Чунки уларга чўлнинг қоқ ўртасидаги гўзал шаҳарда фаровон ҳаёт кечириш ҳамда танти инсонлар билан ишлаш насиб этган.

ЧЎЛДАГИ ЖАННАТ

Абдураҳмон АБДИЕВ,
бошқарма бошлиғи муовини.

Бухоро ва Қарши чўлларида юрган киши аввалари қуш учса қаноти, одам юрса оёғи куядиган жойлар, деб таърифлашар эди. Ростдан ҳам бундан атиги йигирма беш-ўттиз йил аввал бу саксовулзорда ястаниб ётган қум барханлари ўртасида шундай афсонавий шаҳар қурилади, деб ким ўйлаган эди? Инсоннинг қўли гул экан. Шаҳар кўчаларини кезар эканман, илгари бир қултум сувга ташна саҳрода бундай фавворалар, киши қалбига олам-олам шодлик олиб келади, деб тасаввур ҳам қилмаганлигимизни ўйладим.

Шаҳар марказидаги катта стадионни кўрган киши чўлнинг қоқ ўртасида шундай чиройли иншоот қурилганлигига ҳайрон қолади, албатта. Унда ўтказилаётган спорт мусобақалари бошқармамизда меҳнат қилаётган кишиларнинг мазза қилиб хордиқ чиқаришларига имкон бераётир.

Ишчиларимизга яратилган шароит хусусида гап кетганда кичкинтойларимизни болалар боғчасидаги тарбияларига алоҳида эътибор беришни истар эдим. Боғчаларда фарзандларимизнинг яхши ўйнаб-кулишлари учун ҳамма шарт-шароитлар муҳайё қилинган. Тарбиячилар доимо уларнинг атрофида парвона.

Қуйидаги мисолларга эътибор беринг. Мабодо ишчилардан бири ўғилчасига суннат тўйи қилаяпти, дейлик. Унга энг кам иш ҳақининг ўн баравари миқдорида моддий ёрдам берилади. Агар бошқармада меҳнат қилаётган йигитлардан бири уйланса, қизлардан бирови турмушга чиқса ҳам ана шунча миқдорда пул берилаётир. Йигит армияга кетаётганида ва у қайтганидан сўнг ҳам унга шундай ёрдам кўрсатилади.

Яна бир нарсани мамнуният билан таъкидламоқчиман: республикамизнинг севимли нашрларидан бири—»Туркистон» газетаси кунлари муносабати билан ўнлаб санъаткорлар ва ижодкорлар шаҳримизга келишди. Уларнинг санъат ва ижод намуналаридан баҳраманд бўлдик. Бундай тадбирлар доимо ўтказилиб турилса, ишчиларимиз яхши хордиқ чиқариб, маънавияти янада бойишига шубҳа йўқ.

Тошкент, Самарқанд, Қарши шаҳарларидан санъаткорлар, шоир ва ёзувчилар тез-тез келиб туришади. Самарқанддаги вокаль-чолғу ансамбли ўз маҳоратини намойиш этди. Қашқадарё вилоят қўғирчоқ театри артистларининг чиқишлари бошқармамиз ишчи-хизматчиларида яхши таассурот қолдирди.

СУРАТЛАРДА: (юқорида) «Муборакгаз» газ кони бошқармаси оператори, Ўзбекистон Қаҳрамони Бўрон Рўзиев шогирдлари — Ҳасан Жўраев ва Хўжаниёз Бозоров билан. (Пастда) Бепоён қум барханлари.

Ш. ШАРОПОВ ва А. МУРАТОВ суратлари.

Мардлар қўриқлайди Ватанни

СУЯНЧ ТОҒИМИЗ

Бу йил халқимиз Ўзбекистон мустақиллигининг шонли беш йиллигини тантанали нишонлайди. Буюк истиқлолимиз шарофати билан ташкил топган, давлатчилигимизнинг асосий белгиларидан бири бўлмиш Ўзбекистон Қуролли Кучлари ҳам бу байрамга қизғин тайёргарлик кўрмоқда. Тинчлик ва осойишталик посбонларининг сергаклиги ва қатъияти, шижоати, ҳарбий маҳоратни пухта эгаллаб бораётганлиги туфайли юртимиз тинч, осмонимиз ҳамиша мусаффо. Зеро, армиямиз, Қуролли Кучларимиз Ватанимиз хавфсизлигининг муҳим кафолатидир.

Шу маънода ёш мустақил давлатимизнинг мудофаа қобилияти ва хавфсизлигини янада мустаҳкамлаш муҳим аҳамият касб этмоқда. Маълумки, Ўзбекистон мафкуравий қарама-қаршилик ўтмишда қолган, жаҳон урушининг бевосита хавфи анча камайган «совуқ уруш»га барҳам берилган даврда мустақил давлатга айланди. Шунга қарамай халқаро муносабатларда мувозанатларнинг ўзгариб туриши, кескинлик можароларининг янги ўчоқлари пайдо бўлиши, экстремизм ва террорчиликнинг турли кўринишлари мутлоқ барҳам топган эмас.

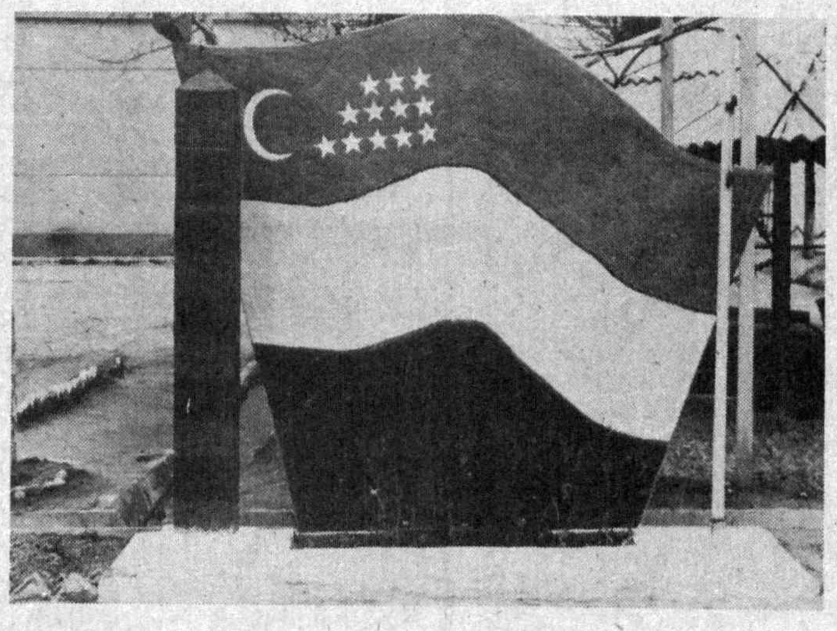

Ўзбекистон Президенти, Республика Қуролли Кучларининг Олий Бош қўмондони Ислом Каримов таъкидлаганидек, дунёда дўстларимиз кўп, лекин Ўзбекистонни ўз таъсир доирасига киритишни хоҳлайдиганлар ҳам йўқ эмас. Бунинг учун улар барча найранглардан, қолаверса, ҳарбий кучдан ҳам фойдаланишлари мумкин. Шу сабабли бизнинг яхши тайёрланган ва қуролланган, истиқлолимиз ва чегараларимизни ҳимоя қилишга қодир армиямиз — суянган тоғимиз бўлиши керак.

Ана шу ҳақиқатни инобатга олган ҳолда мамлакатимиз Қуролли Кучларини янада такомиллаштириш борасида зарур ишлар амалга оширилмоқда. Хусусан, Ватанимиз мудофаа қудратининг асоси — Республика иқтисодий салоҳияти мустаҳкамланмоқда. Сўнгги вақтларда Ўзбекистонда Қуролли Кучлар учун юксак малакали зобитлар тайёрлашга мўлжалланган бир қанча ҳарбий ўқув юртлари, шунингдек, Тошкентда Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлар Академияси ташкил этилди. Армияни техник жиҳатдан пухта жиҳозлаш чора-тадбирлари кўрилди.

Халқимиз қадимдан фарзандларини мард ва жасур ўғлонлар қилиб тарбиялашга аҳамият берган. Ўз ҳимоячиларига ишонган, уларга ҳурмат-эътибор билан қараган. Бу жанговарлик анъаналари ҳозир ҳам сақланиб қолган. Қуролли Кучларда аскарларнинг кундалик жанговар тайёргарлиги ва профессионал маҳорати тобора ортиб бораётгани шундан далолат беради. Ёшлар армияда замонавий ҳарбий техника сирларини ҳар томонлама пухта эгалламоқда, жанговарлик қобилиятини такомиллаштирмоқда.

Шуниси диққатга сазоворки, аскарларимизнинг юқори жанговар тайёргарлиги халқаро миқёсда ҳам эътироф қилинмоқда. Ўзбекистон Қуролли Кучлари бўлинмалари бир гуруҳ жангчиларининг «Тинчлик йўлидаги ҳамкорлик» дастури доирасида халқаро қўшма ўқув машқларида иштирок этгани бизга яхши маълум. Бу машқлар Америка Қўшма Штатларининг Луизиана штатида жойлашган Форт-Полк ҳарбий полигонида ўтказилган эди. Машқлар тинчлик шароитида ҳарбий билим соҳасидаги ҳамкорликни ривожлантириш мақсадида уюштирилган бўлиб, йигитларимиз зиммасига жуда масъулиятли — Ўзбекистон Қуролли Кучларининг салоҳиятини хорижда намойиш этишдек мураккаб, аммо шарафли вазифа юклатилган эди. Бизнинг жангчиларимиз жаҳоннинг 17 мамлакати ҳарбийлари қатнашган ушбу машқларда ўзларига юклатилган вазифани муваффақиятли уддалади. Улар ҳарбий машқларда мустақил Ўзбекистоннинг муносиб вакиллари эканликларини намойиш қилдилар. Бошқа давлатлардан келган касбдошлари билан фақат тажриба алмашибгина қолмай, ўз маҳорат ва ақл-заковатлари билан кузатувчиларнинг юксак баҳосини олишга сазовор бўлдилар.

—...Бир взводдан иборат Қуролли Кучларимиз вакилларининг Америкада бўлган ҳарбий машқларда иштирок этишини мен дастлабки тажрибамиз, деб биламан, — деган эди ўшанда давлатимиз раҳбари. — Бу бизнинг дастлабки ютуғимиздир. Такрор айтаман, бизни шундай доирада қабул қилишгани, бизни тан олишгани, биз билан ҳисоблашаётганлари — ютуғимиздир.

Қуролли Кучларимиз ўз қудратини оширмоқда. Республика Мудофаа вазирлигининг Марказий ҳарбий машқ майдонида яқиндагина бўлиб ўтган мамлакат Қуролли Кучларининг умумқўшин команда — штаб машқлари ҳам фикримизнинг яна бир ёрқин исботи бўлди. Бу машқлар қўшинлардаги қишки таълим якунларини чиқариш мақсадида ўтказилди.

Ҳарбий машқлар уч босқичда ўтди. Уларда мамлакат Қуролли Кучларининг ҳамма турлари қатнашди. Танкчилар, учувчилар, тўпчилар, мотоўқчилар, десантчилар жанговарлик намуналарини кўрсатдилар. Жангчилар ўз олдиларига қўйилган вазифаларни аъло даражада бажариб, юксак ҳарбий маҳоратларини намойиш этдилар. У машқларда хорижий мамлакатларнинг — Америка Қўшма Штатлари, Буюк Британия, Германия, Франция, Россия Федерацияси, Украина, Швейцария, Туркия ва Қозоғистон ҳарбий делегациялари кузатувчи сифатида қатнашди.

Ушбу мақола муаллифи Ғарб мамлакатларидан келган кузатувчиларнинг айримлари билан машқлар қандай ўтаётгани ҳақида суҳбатлашди.

АҚШнинг Атлантика зонасидаги қўшинларининг Бош қўмондони, генерал Жон ШИХАН:

— Аскарлар ва зобитларнинг тайёргарлиги, уларнинг жанговар техникадан моҳирлик билан фойдалана олиши ҳақиқатан ҳам юқори даражада. Аммо, булар мен учун янгилик эмас, албатта, чунки, мен ўзбекистонлик жангчиларни ўтган йили Американинг Луизиана штатида кўрганман. Ўшанда улар ўз вазифаларини юксак даражада бажаришганди. Ҳозир кўрганларим эса ўзбек жангчилари маҳорати ортганлигининг яна бир намойишидир.

Россия Федерацияси қуруқликдаги қўшинлар Бош қўмондонининг ўринбосари, генерал-полковник Антон ТЕРЕНТЬЕВ:

— Ўзбекистон Республикасининг Қуролли Кучларида ҳарбий санъатга ҳурмат анъаналари авайлаб сақланаётганини айтишим керак. Буни биз бу ерда кузатувчилар сифатида қатнашаётган ҳарбийлар ўз кўзимиз билан кўрдик. Машқлар ҳарбий жиҳатдан юқори даражада ўтди.

Франция ҳарбий разведкаси бошлиғи, дивизия генерали Эли БРОЮНО қуйидагиларни айтди:

— Бу турдаги машқлар, улар қандай миқёсда бўлишидан қатъи назар, ҳарбий киши сифатида мени ҳамиша қизиқтиради. Ўтказилган ана шу машқларда мен ҳар бир жангчи ўз вазифасини аниқ ва яхши билишини кўрдим. Бу жуда ҳам муҳим, ўйлайманки, машқлар ҳарбий жиҳатдан юксак даражада жуда муваффақиятли ўтди.

Украина Мудофаа вазирлигининг механизациялашган ва танк қўшинлар Марказий бошқармаси бошлиғи, генерал-майор Иван КОНДРАТЮКнинг фикри шундай:

— Мен бу машқларда кўпгина янгиликларни кўрдим. Қўшинларнинг ҳар хил турлари — ҳаво десантчилари, учувчилар, мотоўқчилар ва тўпчиларнинг мутаносиб ҳолда аниқ ҳаракат қилиши менда катта таассурот қолдирди. Бу машқлар Ўзбекистон Қуролли Кучлари давлат мустақиллиги ва республика ҳудудининг дахлсизлиги, аҳолининг тинч ҳаёти ва осойишталигини, хавфсизлигини муносиб ҳимоя қилишга қодир эканлигини кўрсатди.

Ҳа, аскарларимиз мард ва жасур ота-боболаримизнинг санъат даражасига кўтарилган жанговарлик тажрибаларига таяниб, мамлакатимизнинг мудофаа қудратини мустаҳкамлашдек эзгу ишга бутун куч ва билимини сафарбар этиб, Ватан ва халқ олдидаги конституциявий бурчини шараф билан адо этаяпти. Уларнинг аксарияти армия интизомига қатъий риоя қилиши, ҳарбий маҳоратни пухта эгаллаши туфайли командирлари ва тенгқурларининг ҳурмат-эътиборини қозонмоқда.

Мамлакатимиз Конституциясига мувофиқ Ватанни мудофаа қилиш давлатнинг энг муҳим вазифаларидан бири бўлиб, республикамиз ҳудудида истиқомат қилувчи барча фуқароларнинг муқаддас бурчидир. Ёшларимиз бу вазифани шараф билан бажармоқдалар.

Турсунбой БОТИРБЕКОВ, (ЎзА).

Футбол

Ўзбекистон *биринчилиги*

ДАЪВОГАРЛАР САФИ ҚИСҚАРМОҚДА

25-27 июнь кунлари ўтказилган XII тур учрашувлари кескин курашларнинг ўзига хос намунаси бўлди. Фарғона шаҳрида бўлиб ўтган учрашувда даъвогарлардан ҳисобланган «Нефтчи» билан МҲСК жамоалари ўзаро беллашдилар. Учрашув бошидан фарғоналиклар ташаббусни қўлга олишга интилдилар. Уларнинг ҳужумчилари МҲСК ҳимоясини бир неча бор имтиҳондан ўтказди. Аввалига Завальнюк, сўнг Рустам Дўрмонов рақиб дарвозабонини ўз дарвозаси тўридан тўп олиб чиқишга мажбур этди. Шунга қарамай, МҲСК жамоаси вакиллари ҳам осонликча мағлуб бўлмасликларини намойиш этдилар. Бунинг далили сифатида Н. Ҳасанов «Нефтчи» дарвозасини тўғри нишонга олди. Бироқ, «Нефтчи» бугун МҲСКдан кучлироқ эканлигини исботлади. Учинчи тўп муаллифи Дўрмоновларнинг каттаси Абдусамат Дўрмонов бўлди.

Яна бир асосий даъвогар «Навбаҳор» ҳарбийларнинг иккинчи вакили АСК жамоасини 4:1 ҳисобида мағлубиятга учратиб, иккинчи ўрин ўртасидаги масофани олти очкога узайтирди. Ва олтин медални гуллар шаҳри — Наманган анчадан бери кутаётганлигини яна бир бор эслатди. Бухоронинг «Нурафшон» жамоаси қадимликда улар билан рақобатлашадиган самарқандликлар устидан 1:0 ҳисобида ғалаба қозонишди. Қолган учрашувларда қуйидаги натижалар қайд этилди:

«Атласчи» — «Трактор» — 5:1, «Динамо» У. — «Наврўз» — 1:1, «Дўстлик» — «Суғдиёна» — 1:0, «Пахтакор» — «Косонсой» — 5:1, «Машъал» — «Янгиер» — 2:0.

	Ў	Ю	Д	М	Т-Н	О
1. «Навбаҳор»	12	10	2	0	26-3	32
2. «Нурафшон»	12	8	2	2	23-8	26
3. «Нефтчи»	12	8	2	2	24-13	26
4. МҲСК	12	8	1	3	33-18	25
5. «Пахтакор»	12	6	1	5	17-11	19
6. «Трактор»	12	6	1	5	24-19	19
7. «Наврўз»	12	5	3	4	22-24	18
8. «Дўстлик»	12	5	2	5	23-18	17
9. «Атласчи»	12	5	2	5	20-26	17
10. «Суғдиёна»	12	5	1	6	19-15	16
11. «Янгиер»	12	4	2	6	13-20	14
12. АСК	12	3	3	6	8-22	12
13. «Машъал»	12	3	2	7	10-21	11
14. «Динамо» С.	12	3	0	9	8-16	9
15. «Косонсой»	12	2	2	8	10-28	8
16. «Динамо» У.	12	1	2	9	8-26	5

Европа *биринчилиги*

КИЧКИНА ДЕМАНГ БИЗНИ...

Айнан ана шу сўзлар ҳеч муболағасиз чехияликларнинг шиорига айланган чоғи, мутахассислар биринчиликнинг сўнгги жамоаси ҳисоблашларига қарамай, улар финалга йўлланма олишди. Ярим финалда уларга қарши тўп суриш учун францияликлар майдонга тушдилар. Кутилганидек Сена дарёси соҳилидан келган футболчилар ўйинни тезкорликда бошлашди. Жоркаефф, Зидан, Бланларнинг ҳужумлари дастлаб Чехия терма жамоаси дарвозабони Коубани саросимага солиб қўйди. Шунга қарамай, вақт-вақти билан чехиялик Бергер ва Поборскийлар ҳам Франция дарвозабони Бернар Ламанинг сергаклигини синаб туришди. Бироқ, чорак финаллардаги каби бу ўйинда ҳам голибни аниқлаш учун 11 метрлик нуқтадан тўп тепиш заруррати туғилди.Педроснинг хатоси францияликларга қимматга тушди. Ҳисоб 6:5.

Иккинчи финал иштирокчисини аниқлаш учун ҳам 120 минут камлик қилди. Англия-Германия учрашувининг тақдири ҳам 11 метрлик нуқтадан тўп тепиш баҳсида ҳал бўлди. Тўғри, ўйин давомида инглизлар ўз майдонларида учрашувни ўтказганликлари сабабли ғалаба учун катта имкониятларга эга эдилар. Ўйин бошида биринчиликнинг моҳир ҳужумчиси Алан Ширернинг дарвозага аниқ йўллаган тўпи инглизларга ғалаба келтираётган эди. Бироқ кўп ўтмай германияликлар ҳисобни тенглаштиришга эришишди. Тўп муаллифи Штефан Кунтц. Юқорида айтганимиздек қўшимча вақт якунлангач, барчанинг эътибори 11 метрли нуқтадан тўп тепишга қаратилди. Бундан 30 йил аввал ёрдам берган жонажон «Уэмбли» стадиони деворлари бу гал инглизлардан юз ўгирди. Бунинг сабабчиси эса Саутгейт, унинг Кепке қўриқлаган дарвозага тўп йўллай олмагани инглизларнинг финалга чиқиш орзуларини пучга чиқарди.

Энди 30 июнь куни Лондоннинг машҳур «Уэмбли» ўйингоҳида Германия ва Чехия терма жамоалари учрашадилар. Тўғри, мутахассислар ғалаба уч марта жаҳон чемпиони, икки марта Европа чемпиони Германия терма жамоаси томонида бўлади деб башорат қилишмоқда. Бироқ, чехияликлар Италия, Португалия, Франциядан кейин Германия жамоаси устидан ҳам ғалаба қозонишига ишонч билдиришмоқда. Уларнинг асосий шиори «Кичкина деманг бизни...» бўлмоқда.

ЎЗБЕКИСТОН ОЙНАИ ЖАҲОНИДА

ДУШАНБА, 1

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.30 «Ҳафтанома».
*
8.30 «Жаҳон киноси юлдузлари». Софи Лорен.
9.00 «Шоҳсанам». Хоразм қўғирчоқ театрининг спектакли.
9.50 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Заргар».
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Маънавият булоқлари». Таълим тизимидаги ислоҳотлар хусусида.
10.35 «Олтин занжир». Бадиий фильм.
12.00 «Фермер». Тележурнал.
12.30 Болалар учун. «Қувноқ ёз — ўтмоқда соз».
13.00 Лирик концерт.
13.30 «Анъана ва замон». Юрт мадҳияси.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Танаффус». Мультфильм.
18.20 Болалар учун. «Қувноқлар даврасида».
18.45 «Бозор услублари: талаб ва таклиф».
19.10 Футбол шарҳи.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Биржа ва банк хабарлари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Фольклор-этнографик жамоаларининг «Зилол» телевизион фестивали.
21.25 «Етти иқлим ҳукмдори». Бадиий-публицистик кўрсатув.
22.00 Н. Норқобилов. «Қуёши ботмайдиган юрт». Видеофильм. 1-қисм.
22.55 «Ғазалхон ёшлигим».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Трактор» — «Нурафшон».
01.25 — 01.35 Тунги концерт.

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Палитра».
19.05 «Услуб».
19.15 «Камертон».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Курьер».
20.15 «Мусиқа, холос...».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Прайм-тайм».
21.10 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.35 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
22.25 — 23.25 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Марказий Осиё ўйинлари». Телефильм.
*
Россия жамоат телевидениеси 18.10 — 22.05
*
22.05 Эълонлар.
22.10 «Тропиканка сири». Телесериал.
*
Россия давлат телевидениеси 23.00 — 23.30
*
23.30 Эълонлар.
23.35 — 23.40 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

СЕШАНБА, 2

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 Биржа ва банк хабарлари.
8.50 «Икки соҳил». Бадиий фильм.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Соғломжон-полвонжон». Боғча болаларининг спорт ўйинлари.
Ўқув машғулотлари:
10.30 Абитуриент-96. Математика.
11.00 Немис тили.
11.30 Абитуриент-96. Она тили.
*
12.00 Тошкент педагогика билим юрти талабаларининг концерти.
12.30 «Буни умр дерлар». Телеочерк.
13.00 «Маърифат» видеоканали.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Хўтикчанинг хомушлик касалига чалингани». Мультфильм.
18.20 «Санъат ғунчалари». Концерт.
18.40 «Автоолам». Телелавҳа.
18.55 «Сайёрамиз садоси». Публицистик кўрсатув.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Етакчи тармоқлар». Кристалл... олтин ва изланишлар.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Мустақил давлатимизнинг ҳуқуқий кафолати».
21.30 «Умр дафтарининг бир саҳифаси». Тилаш Хўжамбердиев.
22.05 Н. Норқобилов. «Қуёши ботмайдиган юрт». Видеофильм. 2-қисм.
23.00 «Қишлоқ стадионларида».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 «Олам ва одам». Маърифий кўрсатув.
00.30 — 00.40 Тунги концерт.

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.25 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия).
19.15 «Блиц». Фотокўрик.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Постфактум».
20.05 «Нафис мажлислар».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «АРТ-журнал».
21.15 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.35 «Кинонигоҳ».
23.05 — 00.05 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Хонатлас». Телефильм.
*
Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00 «Телетонг».
***
18.10 — 22.00
*
22.00 Эълонлар.
22.05 «Тропиканка сири». Телесериал.
*
Россия давлат телевидениеси 22.55 — 23.25
*
23.25 Эълонлар.
23.30 — 23.35 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

ЧОРШАНБА, 3

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Асрлар оҳанги». Кинодастур.
9.00 «Ватанпарвар». Хизмат жойим — ички қўшинлар.
9.20 «Қуёш кулиб боққан кун». 1-кўрсатув.
9.50 «Ўзбектелефильм» кўрсатади. «Сайил».
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Камондаги қалб». Мусиқий дастур.
Ўқув машғулотлари:
10.30 Абитуриент-96. Кимё.
11.00 Алифбо сабоқлари.
11.30 Абитуриент-96. Физика.
*
12.00 «Сиҳат-саломатлик» почтасидан.
12.30 «Мен туғилган тупроқ». Телеочерк.
12.55 «Кенжатойдан қўрқ, эй ғаним». Бадиий фильм.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Қизиқарли учрашувлар». Ёш томошабинлар театри актёрлари билан учрашув.
18.40 Спорт хабарномаси.
18.55 «Мен ва дунё». Сиёсий клуб.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Иқтисодиёт чорраҳаларида». Тележурнал.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Жаҳонга юз тутган диёр». Германияда Ўзбекистон иқтисодиёти кунлари.
21.35 «Рақс театри одимлари». «Тановар» рақс театри. 2-кўрсатув.
22.15 Ўзбекистон телевидениесида вилоят студияларининг кўрсатувлари. Экранда — Андижон вилояти.
22.55 «Аёл бахти». Кинокўрсатув.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 О. Эргашев. «Армонли эртак». Теленовелла.
00.25 — 00.35 Тунги концерт.

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.30 «Табиат дунёси».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Юлдузли механика».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Гиннес-шоу».
21.25 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
22.55 — 23.55 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Ордубад». Телефильм.
*
Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00 «Телетонг».
***
18.15 — 21.40
*
21.40 «Бу ажиб дунё».
*
Россия давлат телевидениеси 22.00 — 24.00
*
24.00 Эълонлар.
00.05 — 00.10 Янгиликлар.

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.

ПАЙШАНБА, 4

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Рақс театри одимлари». «Тановар» рақс театри. 2-кўрсатув.
9.15 «Иқтисодиёт чорраҳаларида». Тележурнал.
9.30 «Қуёш кулиб боққан кун». 2-кўрсатув.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Ишбилармон». Тележурнал.
Ўқув машғулотлари:
10.30 Абитуриент-96. Биология.
11.00 Инглиз тили.
11.35 Абитуриент-96. Адабиёт.
*
12.05 Болалар учун. «Қўнғироқча».
12.25 «Кекса санъаткорлар». Мусиқий дастур.
12.55 «Қойилмақом иш». Бадиий фильм.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Фаррух ва Зумрад». Мультфильм.
18.25 «Фармон ва ижро». «Чарм» акционерлик Республика корпорацияси фаолиятидан.
18.40 Мусиқий дақиқалар.
18.55 «Гул кўп, чаман кўп». Телеочерк.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Юзма-юз». Мулоқот.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ватанни севмоқ иймондандир». Бадиий-публицистик кўрсатув.
21.40 «Доира довруғи». Ўзбекистон халқ артисти Т. Сайфуддинов.
22.10 «Суюнчи». Бадиий фильм.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 «Гул ва гулоб». Адабий кўрсатув.
00.20 — 00.30 Тунги концерт.

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия).
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Хобби-холл».
20.15 «Мусиқа, холос...».
20.25 Эълонлар».
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Дармон».
21.10 «Автосалон».
21.25 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.25 — 00.05 «Кинонигоҳ».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Чангқовуз». Телефильм.
*
Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00 «Телетонг».
***
18.10 — 20.40
*
20.40 «Эстафета». Спорт кўрсатуви.
20.55 Эълонлар.
*
Россия давлат телевидениеси 21.00 — 21.30
*
21.30 Эълонлар.
21.35 «Тропиканка сири». Телесериал.
22.25 — 22.30 Янгиликлар.

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.

ЖУМА, 5

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот»
*
8.25 «Юзма-юз». Мулоқот.
8.45 «Ўзбекфильм» кўрсатади: «Нормурод Нарзуллаев».
9.05 «Ҳаммаси маҳалладан бошланади». Публицистик кўрсатув.
9.35 «Чашма» ашула ва рақс ансамблининг концерти.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Булоқлар кўз очганда». Эзгулик ишқи билан.
10.25 Немис тили.
10.55 Болалар учун. «Орзу». Телемунозара.
11.30 «Вақт ҳиёбонида». Публицистик кўрсатув.
12.00 «Қирқ ҳунар ҳам оз...».
12.30 «Ҳур қиз». Бадиий фильм.
14.00—14.05 Янгиликлар.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Содиқ дўстлар». Мультфильм.
18.20 «Қўшиғим, жон қўшиғим».
18.55 «Пул қадри». Тадбиркор ва банк.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Ҳаёт ва қонун». Истеъмолчиларнинг ҳуқуқлари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Юнус Ражабий номидаги мақом танлови ғолибларининг концерти.
21.30 «Саҳна ҳаёти». Тележурнал.
22.00 «Олимп сари». Спорт дастури.
22.15 «Шариф ва Маъруф». Бадиий фильм.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 «Оламга саёҳат». Кинокўрсатув.
00.30—00.40 Тунги концерт.

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.40 «Бизнес-уик».
19.00 «Сизнинг имконият».
19.10 «Мусиқа, холос...»
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Видеогид».
20.15 «Мусиқа, холос...»
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 ТВ II намойиш этади.
21.10 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
23.00—24.00 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Ўйинчоқ». Телефильм.
*
Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00 «Телетонг».
***
18.15 — 20.40
*
20.40 «Жонли сайёра».
*
Россия давлат телевидениеси 21.00 — 21.30
*
21.30 Эълонлар.
21.35 «Тропиканка сири». Телесериал.
22.25 Моцарт асарларидан концерт.
23.05 — 23.10 Янгиликлар.

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.

ШАНБА, 6

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Тараннум». Мусиқий дастур.
9.05 Болалар учун. «Сеҳрли мўйқалам».
9.30 «Шоҳруҳ» клуби.
10.00 Э. Самандаров, С. Ҳайитбоев. «Башорат». Муқимий номидаги ўзбек Давлат мусиқий театрининг спектакли.
11.30 «Инсон ва замин». Тележурнал.
12.00 «Келдию кетди». Бадиий фильм.
13.30—14.30 «Болалигим — пошшолигим». Видеоканал.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Болалар учун. «Она шаҳрим». Тошкент бўйлаб саёҳат.
18.25 Спорт хабарномаси.
18.40 «Тафаккур». Тележурнал.
19.10 Мусиқий дақиқалар.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.15 «Бу ажиб дунё».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон — Ватаним маним!».
21.15 Дам олиш концерти.
21.50 «Анда жоним қолди маним». Заҳириддин Муҳаммад Бобур.
22.25 «Жаҳон ҳафта ичида».
22.40 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Аския».
23.20 «Тунги ёғду». Дам олиш кинодастури.

II

18.00 «Мультфейерверк».
18.10 «Ўйинчоқлар растаси».
18.20 «Ҳужжатли кино экрани».
19.00 Эълонлар.
19.05 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Компьютер-Осиё».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Бангкок-Хилтон». Телесериал.
21.25 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.05—23.45 Видео — «О».

III

17.50 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
*
Россия жамоат телевидениеси 18.00 — 20.40
*
20.40 Эълонлар.
*
Россия давлат телевидениеси 20.45 — 23.15
*
23.15 Эълонлар.
23.20 — 23.45 «Ранг-тасвир табассуми». Телефильм.

IV

10.00 «Мазза!»
10.15 Эълонлар.
10.20 Болалар учун фильм. «Чўртан балиқ амри билан».
11.15 «Устоз: кеча ва бугун».»Пастер» институти фаолияти ҳақида.
11.45—12.15 «Аёл».
***
17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

ЯКШАНБА, 7

I

6.30 «Ассалом Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 —8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Камалак» Болалар учун кинодастур.
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан!».
11.00 «Анда жоним қолди маним». Заҳириддин Муҳаммад Бобур.
11.35 «Цирк! Цирк! Цирк!»
12.10 «Ташриф». Дам олиш дастури.
12.40 «Аҳмад қаёқда?» Бадиий фильм.
14.05—14.50 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Навбаҳор» — «Наврўз».
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Уч қурбақа». Мультфильм.
18.10 «Гўзаллик олами». Болалар тележурнали.
18.40 «Онамга мактуб». Кинокўрсатув.
19.05 «Ойнаи жаҳонда...»
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 Эстрада қўшиқлари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Якшанба оқшомида». Мусиқий дастур.
21.35 «Зебо». Қизлар телевизион журнали.
22.05 «Зулматни тарк этиб». Бадиий фильм.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ҳафтанома».
24.00 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Пахтакор» — «Суғдиёна».
01.30—01.40 Тунги концерт.

II

18.00 «Эртаклар диёрига саёҳат».
18.20 Эълонлар.
18.25 «Ал-Бишрининг орзу-армонлари». Телесериал (Миср Араб Республикаси).
19.20 «Оҳанглар оғушида».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Табиат шифохонаси».
20.10 «Таманно»
20.20 «Транспорт ва йўловчи».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Футбол олами».
21.35 «Даракчи».
21.45 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.25—00.05 Видео — «О».

III

17.40 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
*
Россия жамоат телевидениеси 17.50 — 23.15
*
23.15 Эълонлар.
23.20 — 23.45 «Панорама».

IV

10.00 «Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!».
10.30 Эълонлар.
10.35 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
12.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
12.15 Эълонлар.
12.20 «Парле ву франсэ?». Француз тили ҳамма учун.
12.50 «Мазза!».
13.05 «Жонли сайёра».
13.25 «Подиум».
13.45 Киносалон. «Тутинган ота». Бадиий фильм. 4-серия.
15.00 «Оқ соя».
15.30 «Учувчи шифокорлар». Телесериал. 5 ва 6-сериялар (Англия).
* * *
17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

Кўнгил мулки

«ЎСМАЛАРНИ ҚЎЙДИМ ШЕЪРИМГА»

Шоира, республикада хизмат кўрсатган журналист, газетамиз қошида 1980—1990 йилларда фаолият кўрсатган «Шуъла» адабий уюшмасининг раҳбари Мукаррама МУРОД қизи билан мусоҳаба

— Мукаррама опа, таҳририятимизга хуш келибсиз! Янглишмасам, «Туркистон»га сўнгги йилларда илк бор ташриф буюришингиз, чоғим...

— Шундай. Севимли газетамиз муборак «Туркистон» номини олганидан бери бу қутлуғ даргоҳга биринчи марта келишим... Авваллари «кундашунда» эдик.

— Мумкин бўлса очиқроқ гапирсангиз...

— Бу газета ижодимни йўргаклаб, бағрида улғайтирган бешигим бўлади. Шунинг учун унга «сиғмай қолган» вақтимдан буён бу бешикни асраб, атрофида айланиб юраман. Турмуш ўртоғим Мирзакарим Пирматов (Аллоҳ у кишини қабрларини пурзиё қилсин) шу газетада ишлардилар. Келишиб газета атрофидаги ёш ижодкорларни тўплаб, «Шуъла» адабий уюшмаси туздик. Унга раҳбарлик қилган давримда ёш ижодкорларнинг асарларини газетага тақдим этиш, уларни чиқариш учун қайғурдим. Шуълаликлар ўзларини тутиб олишгач эса, улардан бир гуруҳи мана шу «Қалдирғоч уя»лари — севимли газетамиз таҳририяти атрофига уюшдилар. Ўрнимизга биздан ўткирроқ ижодкорлар келгач, биз уларга йўл бердик...

— Газетамиз саҳифаларида илк бор қачон, кимларнинг эътибори туфайли чиққанлигингизни эслайсизми?

— Албатта! 1964 йилнинг октябрь ойи эди. Биз Андижон Давлат педагогика институтининг талабалари пахтакорларга ёрдамга чиққан эдик. Бизни йўқлаб Тошкентдан бир гуруҳ ижодкорлар Шаҳрихон далаларига боришди. Улар орасида Пиримқул Қодиров, Абдулла Орипов, Барот Бойқобиловлар ҳам бор эдилар. Кеч оқшом биз даладан қайтиб, овқатлангач, эски мактаб клубида учрашув бўлди. Жумладан, Абдулла Орипов «Мен нечун севаман Ўзбекистонни?» ва «Иккимизни қабул қилмаса, Учта бўлиб узр сўрармиз» деб якунланган лирик шеърини ўқиди. Муаллимларимиз таклифи билан мен ҳам икки-учта лирик шеър ўқидим. Ўша пайтда Барот ака ёшлар газетасида ишларканлар, менинг шу даврада ўтириб қоғозга туширган ўша машқларимни олиб кетдилар ва тез орада шеърларим республика матбуотида пайдар-пай эълон қилинди. Мен, институтнинг биринчи босқич талабаси бундан руҳланиб, газетага тез-тез шеърлар жўнатиб турдим. 1964—1980 йиллар давомида айтарли ҳар ойда бир бор бу қутлуғ минбардан овозим янграб турди. Бунинг учун Барот ака Бойқобиловдан миннатдорман.

— Мукаррама опа, айтингчи, ўша гўр шеърларингиз мабодо газетамиз саҳифаларида босилмаганида, уларнинг қисмати қандай кечган бўларди?

— Ҳамма ёшларда бўлгани каби камина ҳам тошқиниб ёзган, умид билан таҳририятта йўллаган машқларим беш-ўн марта қайтса, ёки эътиборсиз қолса, ижоддан умидимни узиб, тушкун ҳолда бошқа бир соҳа йўлларида довдирашим аниқ эди...

— Шеърни газетада чиқариш учунгина ёзмайдилар, шекилли?!..

— Шубҳасиз. Шеърни ижодкор аввало ўзи учун ёзади. Жонжаҳонини зирқиратган туйғуларини қоғозга тўкмаса, юраги ёрилиб кетиши мумкин бўлган ҳолатга етганда қўлига қалам олади. Лекин маълум муддат ўтгач, ўз кашфидан ўзи завқланса, ҳайратга тушса, уни бошқалар ҳукмига ҳавола этиш истаги пайдо бўлади ва, биласизки, шоир ўша-етмиш икки минг томиридан силқиб, қоғозга тўкилган юрак қонини бошқаларга ҳам юқишини истайди... Бу истак ҳатто ўта лирик шеърларни ёзган чоғларида ҳам шоирни тарк этмайди...

— Дарвоқе, лирик шеърлар хусусида. Мукаррама опа, биз, ёшлар Сизни жанговар публицист сифатида қадрлаймиз. Лекин биздан олдинги авлод, хусусан Сизнинг тенгдошларингиз Сизни лириканинг мумтоз ижодкори сифатида таърифлашади. Нега 80-90 йилларда лирик шеърлар ёзмай қўйдингиз?

— Лирик туркумимнинг сўнгги шеърини 1984 йилда ёзганман. Улар «Оловгул»га киритилган. Кейин китоб чиқармадим.

— Мукаррама опа, боя таъкидлаганимдек, Сизнинг лирикангизни тенгдошларингиз юқори баҳолашади. «Оловгул» китобингизга киритилган шеърлардан маълумки, у жавобсиз муҳаббат изтиробларининг сурати. Бу оилавий ҳаётингизни яхши билганлар учун тушунарли, аммо китобхон учун...

— Мендек бахтли аёл жуда кам бўлса керак. Бошэгам менга чексиз ҳурмат ва гардсиз ишонч билан қарардилар. Моддий-маиший ҳаётимизда етишмовчиликлар тез-тез учраб турса-да, биз маънан тенгсиз бой яшадик. Мирзо (у кишини биз дўстлари шундай атардик) менга хотин эмас, тенгдош, ишончли, садоқатли дўст деб қарарди. Умр йўлдошим менга берган нодир бахт — менинг руҳий эркинлигим эди!

— Шоирларга қийин, лирик шеърлар ёзгилари келади, чунки ҳар қандай қалам бу мавзуда равон йўрғалайди. Муҳаббат ҳақидаги сўз ёшга ҳам, кексага ҳам бирдай ёқади. Лекин шоирларнинг рафиқаларига бундай асарлар кўпинча ёқмайдида. Улар шеърлардаги лирик қаҳрамондан ўз ёрларини рашк қилишади... Бу борада шоираларга ҳам осон бўлмаса керак. Агар сир бўлмаса, айтсангиз: сизнинг «Муҳаббатнома»нгизга умр йўлдошингиз қандай муносабатда бўлганлар?

— Гапларингиз тўғри. Биз ижодкорлар тан оламизми, йўқми, ҳар қандай бадиий асарнинг негизида қатра бўлса ҳам шахсий кечинма, ҳаёт ҳақиқати бор. Энг катта бадиий тўқимани ҳам ундирувчи, тутиб турғучи бу асос худди сутнинг қатиқ бўлиб ивиши учун солинган оқлиқ (томизғи)га ўхшаш аҳамиятга эга. Бундай томизғисиз асар гарчи жуда нафис, ярқироқ ифодаланиб, ўқувчини ўзининг топилма образлари билан ҳайратта солсада, унинг юрагига юқмайди. Шунинг учун бундай асарларни шоирнинг бадиий тўқимаси деб қутулиш ҳам, ёки ижодкорнинг таржимаи ҳоли деб қабул қилиш ҳам ўринли эмас.

Менинг лирик шеърларимга Мирзонинг муносабатига келсак, ишонаманки, ижобий бўлган. «Бир андиша йўлимда» деб ном олган туркумимнинг илк сатрлари ёзилган пайтларда камина Андижон шаҳридаги 36-ўрта мактабнинг 9-синфида ўқирдим. Ёшим ўн олтида эди.

Шеър шундай бошланади:

«Юртда кўклам. Дилларда баҳор.
Кеча ойдин. Кўнгил эса тун.
Боғ кезаман. Ўйлайман бедор:
Кўнглимни ҳануз сезмайдир нечун?»

Ўшанда 1962 йилнинг 16 марти эди... Шундан сўнг ўтган 20—25 йил давомида бу дил достонини ёзмай дедим — ёзилаверди, яширай деганим сайин булоқ янглиғ тошаверди... Талабалик йилларимда барча дўстларим ёд билган бу шеърларни сабоқдошим Мирзакарим ҳам яхши биларди... Институтни битириб Мирзакарим билан турмуш қурдик. Тўй олдидан ҳамма лирик шеърларимни ёқиб юбордим: жавобсиз муҳаббатнинг сурати бўлган бу шеърлар умрйўлдошим шаънига соя солмасин, деб андиша қилдим... Лекин каминанинг бу жасоратини Мирзо аксинча тақдирладилар: ёққан шеърларимни қайта тикламагунимча у киши мени ишга чиқармай, уй ичида асира қилиб «жазоладилар»... Ўшанда ёқилган 40 та шеърдан фақат ўн еттитасини эслаб қоғозга тушира олганман. Мирзо бу шеърларни ўзига яқин таҳририят — Асака туман газетасига олиб бориб, бир ҳафтада чиқариб қайтдилар ва умрининг сўнггигача ҳам ўша туркумни асраш, унинг тўлиб лирик қиссага айланишига сидқидилдан ҳисса қўшдилар... Оллоҳ раҳмат қилган бўлсин, мана шундай кўнгли пок, меҳридарё Инсонни...

— Демак, ҳижроннома ёзганлигингиздан пушаймон қилган вақтларингиз ҳам бўлган?

— Кўп бўлган...

— Ўз шеърларингиздан лаззатланган, фахрланган пайтларингиз-чи?

— Албатта. Аввало бу шеърлар мени сирдошим бўлиб овутган, халоскорим бўлиб турли васвасалардан асраган, мураббия бўлиб тарбиялаган, посбон бўлиб руҳимни, аҳлоқимни қўриқлаган! Тушкунлик бағридан нур бўлиб ёркин уфқларни кўрсатган! Ҳатто кутилмаган ҳолатларда катта-кичик давраларда менга тоғдек ғурур ато этган. Келинг, бугун шеър ёзолмай қолган кексалик чоғимда суҳбатимиз баҳона бўлиб бир мақтансам-мақтаниб олай. Эсимда, 1970 йили менинг ишхонадаги раҳбарим — Ўзбек Қомуси Бош таҳририятининг бўлим мудири Юсуф ака Эшонқулов Украинанинг Труцковецк шаҳридаги сиҳаттоҳлардан бирида даволаниб қайтдилар. У кишининг ғурурланиб айтишларича, Украина олий билимгоҳларида таълим олаётган ўзбек талабалардан бир гуруҳи бадиий даста тузган. Улар дастуридаги «Лирика кечаси» каминанинг ўша бешта шеъридан иборат бўлиб, талабалар бу дастурни сиҳатгоҳлардаги юртдошларимизга ижро этиб юришаркан!

Мана шундай бахтиёр дамларимнинг бирида — ўзимга менинг ўндан ортиқ шеъримни ёд айтиб бериб, бу шеърларнинг муаллифи билан таништириб қўйишимни сўраган каттақўрғонлик Турсунтошга қарата айтган сўзларим мана бундай шеър шаклига тушиб қолган:

«Бу шеърларни сиз ёзганмисиз?!
Билмас эдим муаллифини...»
Ҳайратланиб, узр сўрайсиз,
Шоирага ўхшамадиммми?!
Бор бисотим шеъримга тўкдим,
Ўсмаларни қўйдим шеъримга.
Ойнамисол қоғозга чўкдим,
Сиёҳ тегиб у-бу еримга —
Сезмай баъзан чиқдим кўчага,
Салом бермай ўтдим нечага...
Балки шундан ҳокисорлигим,
Танимаслик сира айб эмас.
Давлат, савлат, шонга ёрлиғим —
Шеърларимни танисангиз бас!
Аммо номим — элга исирға,
Ҳаётим — беш бармоқ каби ёд,
Шон баҳрида ижодим — дарға,
Башангликда бўлсаму устод,
«Фалончининг танишиман мен» —
Десангизу оғиз тўлдириб,
Аммо юрак ютоққан кезлар,
Ичмасангиз шеърим симириб,
Тасодифан бирон бир шеърни,
Ўқиб менинг имзом юзидан,
«Сиз мундоқ шеър ёзибсиз-а?» — деб
Сўрасангиз агар ўзимдан,
Бўлар эдим қанчалар бебахт...
«Бу шеърни Сиз ёзганмисиз?!» — бахт!

— Раҳмат. Бундай шараф, яъни ижоди номидан олдинда юриш бахти ҳар бир ижодкорга насиб этсин!

Суҳбатдош: Ислом ҲАМРО.

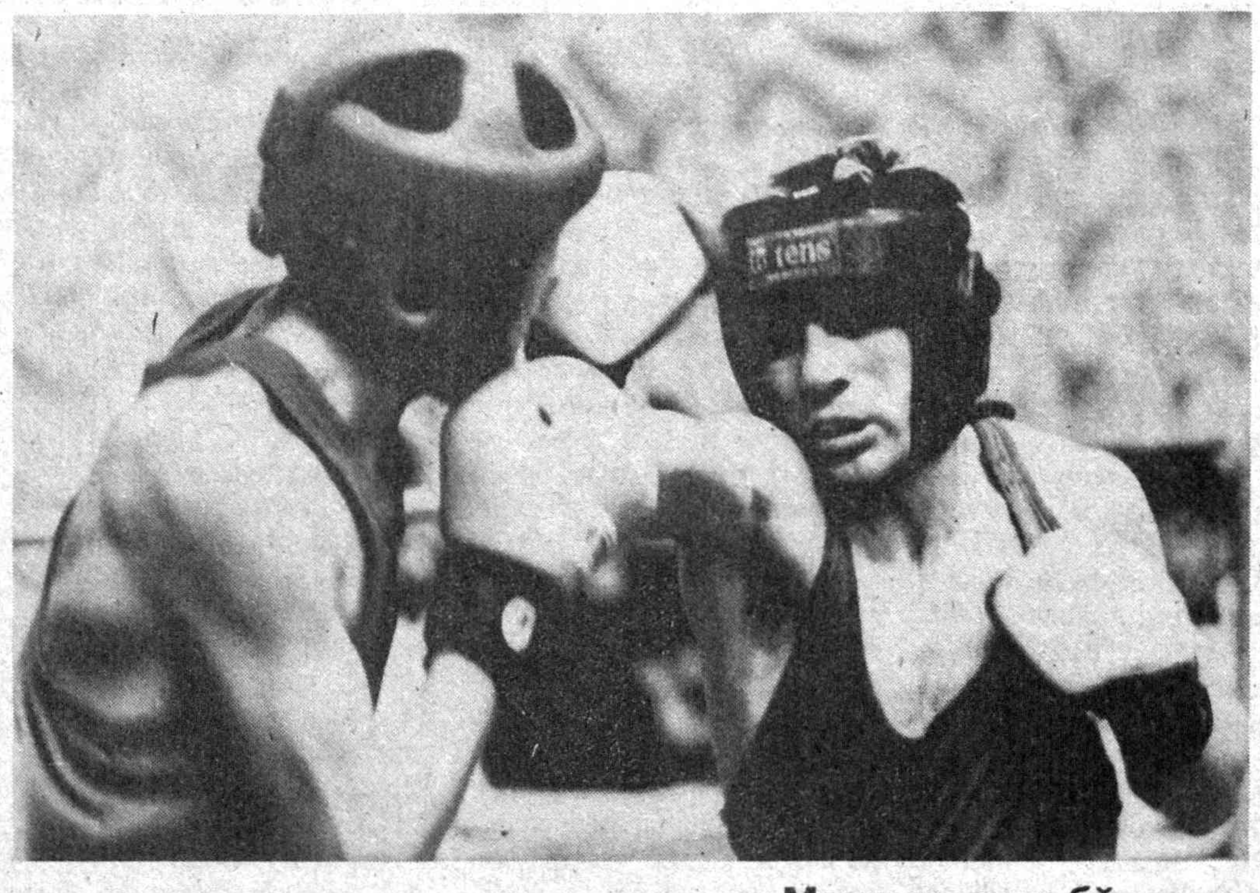

Машқда оғир бўлса...

1996 йил — Амир Темур йили

ТЎРТ ЮЗ ЙИЛЛИК ҲАММОМ

Қаршидаги бу эски ҳаммом иссиқ исрофини камайтириш мақсадида ер бағирлатиб қурилган. Ҳаммомнинг ер усти қисмига синчли иморат солинган бўлиб, унда кийим ечиладиган, намоз ўқиладиган, дам олиш хоналари жойлашган. Ҳаммомнинг ер остки қисмида кенг, катта хона мавжуд, бошқа хоналарга равоқлар орқали ўтилади. Хоналар ёнламасига уч қатор, узунасига беш қатор жойлаштирилган.

Ҳаммомнинг ҳар хонаси муайян мақсадга мўлжалланган, шунга қараб ҳар хил даражада иситилади. Ҳаммомнинг иситиш тизими ер остида. Марказий хона ўртасида тўғри бурчакли супа ва ён томонларда кичик-кичик хоналар бўлиб, зиналар билан тўсиб қўйилган. Кейинги уч хона — совуқхона, иссиқхона, заруратхонадан керакли иссиқ, совуқ, илиқ сувлар ҳам олинади. Сув турадиган жойлар ва чўмилиш хоналари тўрт бурчак шаклида қурилган, томлари паст, гумбазли қилиб ёпилган. Гумбаз чўққисининг туйнукларидан ғира-шира ёруғлик тушиб туради. Ҳаммом Абдуллахон иккинчи даврида, 1592-93 йилларда қурилган.

Шу кунларда мазкур ҳаммомда таъмирлаш ишлари ниҳоясига етди. Ичкарисига бир ярим метр баландликда мармар ёпиштирилди. Ҳаммомнинг устки қисми уч метр баландликка кўтарилиб, иморат яққол кўзга ташланадиган бўлди.

* * *

Қарши шаҳридаги юбилей обидаларининг яна бири — Қиличбой мадрасаси асримиз бошларида (1903 йили) қурилган. Бу ерда таъмирлаш-тиклаш ишлари тамомланиб, атрофи ободонлаштирилмоқда.

Булардан ташқари шаҳарда улуғ бобомизнинг катта тўйи муносабати билан кенг миқёсда ободонлаштириш, бунёдкорлик ишлари амалга ошириляпти. Жумладан, бозор майдонида, «Меҳнат» стадионида янги қурилишлар бўляпти. Янги теннис кортлари қад ростлаяпти. Қисқа қилиб айтганда, бутун Қашқадарё вилоятида улуғ бобомиз, соҳибқирон Амир Темур таваллудининг 660 йиллик юбилейига муносиб тарзда тайёргарлик кўрилмоқда.

Бошловчилар учун сабоқлар

«ЛОТИН ЁЗУВИНИ ЎРГАНАМИЗ»

Иккинчи сабоқ. O. U, O' ҲАРФЛАРИ.

Ўзбек тилида бу уч товуш тил орқа товушлари — унлилардир.

O товуши-ҳарфи рус графикаси асосидаги ёзувимизда қўлланиб келаётган О шаклидаги жуда кенг ва очиқ фонемани англатади. Бу ҳарф сўзларнинг ҳамма ўринларида сўз боши, сўз ўртасида ва сўз охирида кела олади.

Лотин ёзувидаги ушбу ҳарф босма, катта шаклда юқорида кўрсатганимиздек ҳолатда, босмада кичик ҳарф сифатида O" тарзида ёзилади. Бунинг ёзмадаги катта ва кичик шакллари қуйидагича ифода этилади: O o

Қуйидаги мисолларни O иштирокидаги сўзлар таркибида келишига диққат қилинг. Мисоллар дастлаб криллдаги кўринишда ва сўнг унинг лотиндаги ифодаси қиёс сифатида берилган:

1. Хат бошидан ва атоқли отларда бош ҳарф билан ёзилади: Омон — Omon, Ортиқ — Ortiq, Оренбург—Orenburg, Оқтепа — Oqtepa каби.

2. Сўз ўртасида : сомон — somon, хола — xola, маҳорат — mahorat, лотин — lotin.

3. Сўз охирида: шайдо — shaydo, фидо — fido, тақво — taqvo, аъло — a'lo каби.

Қуйидаги мисоллар лотин ёзувида бўғин кўчириш кўринишида берилди:

му-ко-фот —mu-ko-fot , қу-ёш — qu-yo-sh, ол-қиш —ol-qish , бо-ра-ё- тир,—bo-ra-yo-tir , ши-фо — shifo, - Бо-бо-хон — Bo-bo-xon, рас-во— ras-vo сингари.

Эслатма: сатр охирида бўғин кўчириш пайтида бир O ҳарфининг ўзи бўғин сифатида қолиб кетиши мумкин эмас: О-мон, о-дам, о-ла каби сўзларда очиқ бўғин сифатида қолдирилмайди, ёпиқ бўғинларда сатр охирида кела олади: ос-мон, дар-мон, Дар-хон, меҳ-ри-бон каби.

U ҲАРФИ. Бу товуш рус графикасидаги катта У ни билдиради. Талаффузда тор, лабланган товушни ифода этади. Адабий тилда жуда кенг қўлланувчи U ҳарфи чуқур қ, ғ, х ва саёз к, г тил орқа товушларидан олдин ва сўнг келганида юмшоқ товушлар ҳамда рус тилидан ўтган сўзлар таркибида келганида ҳам бир хил шаклда ёзилади. Шундай бўлса-да, позицион жиҳатига кўра қаттиқ ва юмшоқ талаффуз этилади: қулоқ — quloq , ғужум —g'ujum, қум — qum, хум —xum, кул—kul , гул —gul , тур — tur, Ургут —Urgut кабилар.

Лотин шаклидаги бу U ҳарфи ҳам сўзларнинг барча позицияларида, яъни сўз боши, ўртаси ва охирида фаол кела олади:

1. сўз бошида: Умар — Umar, унар — unar, уммат —ummat , улкан — ulkan

2. Сўз ўртасида: учун — uchun, туш —tush, тутун — tutun, қуш — qush.

3. Сўз охирида: кулгу —kulgu , туйғу —tuyg'u , ўтру — o'tru каби.

U ҳарфининг кичик кўринишидаги босмаси u шаклида ва ёзма бош ҳарф кўриниши U ҳамда ёзма кичик ҳарф кўриниши u тарзида белгиланган.

Буларни қуйидаги мисоллар таркибида ифода этилишига диққат қилинг,

Усмон — Usmon, Улуғбек —Ulug'bek, Улфат — Ulfat, Украина —Ukraina каби.

Узум— uzum, уйғур -uyg'ur, ғурум — g'urum, ғуж — g'uj сингари.

U ҳарфи иштирок этган сўзлар таркибида лотин ёзувида бўғин кўчириш қуйидаги тартибда бўлади: ру-ҳи-ят — ru-hi-yat, бу-рун —bu-run , су-кут —su-kut, су-рун-ка-си-га— su-run-ka-si-ga, гул-гун — gul-gyn сингари.

Қуйидаги криллдаги матнни лотин ёзувида қайта ёзиб чиқинг:

«Туркистон» газетаси етмиш ёшга тўлди. У тарихан жуда катта жанговар йўлни босиб ўтди. Газетада не-не улуғ алломалар ишлмади, дейсиз...

O' ҲАРФИ. Бу ўзбек адабий тилида ўрта-кенг, ёпиқ унлидир. Ҳарфнинг бу шакли крилл ёзувидаги қайта ишланган Ў фонемасини билдиради.

Бу товуш сўзларнинг барча бўғинларида кела олади. Талаффузда товушларнинг қаттиқ-юмшоқлигига қараб ўзгарса-да, лекин ёзувда бир хил O' , шаклида келади: қўрғошин — qorgosnin, ўрганмоқ —orgatmoq , ўртанмоқ — ortanmoq, хўроз —xo"roz , кўр — ko'r, обрў — obro' сингари.

Бу ҳарфнинг босмадаги кичик шакли o' тартибида, ёзмадаги катта ҳарф кўриниши O ва кичик кўриниши o шаклида ифодаланган: бўш —bo'sh, кўз —ko'z , Ўктам —O'ktam , Ўрикзор —O'rikzor, Ўрмон —O'rmon каби.

Ушбу ҳарф иштирок этган сўзларнинг бўғин кўчирилиши ҳолатлари билан танишинг: кўз-бў-я-ма-чи-лик —koz-bo-ya-ma-chi-lik, ўргимчак —o'r-gim-chak, гўнг — go'ng, қўр-бо-ши — qo'r-do-shi, қўл-қоп —qol'-qop , зў-ра-вон —zo-ra-von, кол-хоз —ko'l-xoz , Ўр-ган-жи -Oz-gan-ji сингари.

Юқоридаги лотин ёзувида ифода этилган сўзларга қараб, ушбу матнни лотин қўлёзмасига ағдаринг:

1. Ўқиш-ўқитиш ишлари замон талабига мослансагина, у жамиятта катта обрў келтиради. 2. Кўпчилик ўрта мактабларимизда таълим ҳали ҳам ўзибўларчиликка ташлаб қўйилган. 3. Ўрта Осиё олимлари қолдирган ўгитлар барча халқлар учун муштарак бўлган ибратлардир.

Эслатма: Изоҳланаётган русчадаги о ва ў ҳарфларини лотинча ифодалари йўқлиги учун шаклан бир хил, ўхшаш ҳолда берилмоқда.

Ҳайдарали Узоқов.

Газета саҳифаланаётганда

«ОРОЛ — МЕНИНГ ТАҚДИРИМДА»

Белоруссия пойтахти — Минск шаҳрида «Экожаҳон-96» халқаро телефильмлар фестивали бўлди. Унда 21 мамлакатдан, жумладан, АҚШ, Франция, Германия, Италия каби йирик давлатлардан жами 55 та фильм иштирок этди. Атроф-муҳит мусаффолиги, табиатни қўриқлаш бош мавзуи бўлган анжуманда Осиё минтақасидан мамлакатимиз ҳужжатли кино усталари қатнашди, Улар «Ўзбектелефильм» маҳсулоти бўлган «Орол — менинг тақдиримда» фильмини намойиш этди. Бу асарда республикамизда Орол денгизини сақлаб қолиш, аҳоли саломатлигини яхшилаш борасида жуда катта ишлар амалга оширилаётганини, бугунги кунда Орол дарди бутун дунё дарди бўлиб қолаётгани ҳақида ҳикоя қилинади.

Мазкур асар анжуман дипломига сазовор бўлди ва Словакияда ўтадиган «Экотонфильм» халқаро фестивалига таклиф этилди.

(ЎзА)

Дугонажонлар гурунги

Мухбир бонг уради

ИНДЕКСАЦИЯЛАШ НЕГА КЕЧИКМОҚДА?

Навоий вилоятида Республика Президентининг «Аҳолининг омонатларида ва давлат суғуртаси бўйича пул маблағларини индексация қилиш тўғрисида»ги фармони қандай бажариляпти?

Бу саволга бугун шундай жавоб олиш мумкин: вилоятда шу йилнинг 30 июнигача 1 миллиард 197 минг сўм индексация қилиниши зарур. Афсуски, шундан 345 миллион сўми индексацияланмаган, яъни 80 мингдан кўпроқ омонатчига омонат дафтарчаси берилмаган. Зарафшон, Навоий шаҳарлари, Хатирчи, Томди, Қизилтепа туманларида бу борадаги ишлар 40-50 фоиз бажарилган, холос. Ваҳоланки, 1 июлгача саноқли кунлар қолди.

И. ХУДОЙКУЛОВ, ЎзА мухбири.

ЎЗБЕК ВА ХИТОЙ ОЛИМЛАРИ ҲАМКОРЛИГИ

Яқинда Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академияси делегацияси Хитой Халқ Республикаси Фанлар Академияси таклифига биноан шу мамлакатда сафарда бўлдилар.

Ўзбекистонлик олимлар Пекин ва Шанхай шаҳарларидаги қатор илмий-тадқиқот институтлари жамоа вакиллари билан учрашувлар ўтказдилар. Мамлакатимизнинг Хитойдаги элчихонасидан олинган хабарга кўра, Ўзбекистон Республикаси ва Хитой Халқ республикаси Фанлар Академиялари ўртасидаги ҳамкорлик алоқаларининг келажаги масалалари хусусида бўлиб ўтган музокаралар муваффақиятли якунланди.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академияси ва Хитой Халқ Республикаси Фанлар академияси ўртасидаги илмий-техник ҳамкорлик тўғрисида келишув имзоланди. Унга иккала мамлакат Фанлар Академиялари президентлари Т. Жўраев ва Чжоу Гуанчжао қўл қўйдилар.

Ушбу муҳим ҳужжатни имзолаш маросимида ХХР ФА президиуми аъзолари, йирик илмий-тадқиқот муассасалари раҳбарлари ва шунингдек, Ўзбекистоннинг Хитой Халқ Республикасидаги элчихонаси ходимлари иштирок этдилар. Турли музокаралар ва делегациянинг институт ҳамда лабораторияларга ташрифлари чоғида замонавий фанлар тараққиёти хусусида сўз борди.

Юртимиз олимларининг, айниқса, геология, кимё, физика ва биология соҳаларида эришган ютуқларига катта қизиқиш билдирилди. Ўзбек биолог-олимларининг ўсимликлар ҳимояси ва қишлоқ хўжалигида, хусусан, пахтачиликда ҳосилдорликни ошириш борасидаги тўплаган тажрибалари Хитой иқтисоди учун ҳам аҳамиятли эканлиги эътироф этилди. Ўз навбатида Хитой олимларининг ердан унумли фойдаланиш ва анъанавий Хитой тиббиёти соҳалари тажрибаларидан Ўзбекистонда ҳам фойдаланиш мақсадга мувофиқлиги таъкидланди.

ХХР ФА президенти Чжоу Гуанчжао ўзбек ва Хитой олимларининг келгусидаги ҳамкорлик ишларининг ривожига ишонч билдирди.

Беруний ОЛИМОВ, «Жаҳон» ахборот агентлиги

Муассис:
ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИНИНГ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ
Ҳомий:
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ «МАТБУОТ ТАРҚАТИШ УЮШМАСИ» АССОЦИАЦИЯСИ

Бош муҳаррир
Абдуқодир НИЁЗОВ

ТАҲРИРИЯТ:
Қабулхона — 36-56-58;
хатлар бўлими — 36-54-65; тижорат бўлими — 33-79-69, 36-58-48; ижодкор ёшлар 36-57-52; котибият — 36-55-96.

МАНЗИЛИМИЗ:
700083 Тошкент Матбуотчилар кўчаси, 32—уй
Нашр кўрсаткичи 64607

Муаллифлар фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқланиши мумкин.

Реклама ва эълонлар учун тел.: 33-95-97, 33-79-69

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00012
«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси
Буюртма Г. —— 0310
Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41
Ҳажми —— 2 табоқ. Тираж — 9604.
Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди.
Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А-2
Босишга топшириш вақти ——21.00
1 2 3 4 5 6